

NEFORMALIUOJU IR SAVAIMINIU BŪDU ĮGYTŲ SOCIALINIO DARBO PASIEKIMŲ VERTINIMO METODIKA

BAKALAURO STUDIJŲ PROGRAMA, STUDIJŲ DALYKAS
„SOCIALINIO DARBO METODIKA (BENDROJI DALIS)“

METODINĖ PRIEMONĖ

Raminta Jančaitytė

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

Raminta Jančaitytė

NEFORMALIUOJU IR SAVAIMINIU
BŪDU ĮGYTŲ SOCIALINIO
DARBO PASIEKIMŲ VERTINIMO
METODIKA

(Bakalauro studijų programos studijų dalykas
Socialinio darbo metodika (bendroji dalis))

Metodinė priemonė

Vilnius
2012

UDK 364(073)

Ja319

Metodinė priemonė parengta vykdant Europos socialinio fondo remiamą projektą „Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų formalizavimas Lietuvos aukštojo mokslo institucijose“ (projekto kodas Nr. VP1-2.1-ŠMM-04-K-03-004, finansavimo ir administravimo sutarties Nr. VP1-2.1-ŠMM-04-K-03-004).

Recenzavo:

doc. dr. Daiva Skučienė, Vilniaus universitetas

prof. dr. Valdonė Indrašienė, Mykolo Romerio universitetas

Autorių indėlis:

dr. Raminta Jančaitytė – 80 p. (2,24 autorinių lankų)

Mykolo Romerio universiteto Socialinės politikos fakulteto Edukologijos instituto Socialinio darbo katedros 2012 m. rugpjūčio 30 d. posėdyje (protokolas Nr. 1SDK-12) pritarta leidybai.

Mykolo Romerio universiteto Socialinės politikos fakulteto Socialinio darbo bakauro, socialinio darbo magistrantūros, socialinės gerontologijos magistrantūros studijų programų komiteto 2012 m. rugpjūčio 30 d. posėdyje (protokolas Nr. 3SDK-8) pritarta leidybai.

Mykolo Romerio universiteto Socialinės politikos fakulteto Edukologijos instituto tarybos 2012 m. rugsėjo 18 d. posėdyje (protokolas Nr. 1SDK-13) pritarta leidybai.

Mykolo Romerio universiteto Mokslinių-mokomųjų leidinių aprobavimo leidybai komisijos 2012 m. spalio 2 d. posėdyje (protokolas Nr. 2L-36) pritarta leidybai.

***Visos knygos leidybos teisės saugomos. Ši knyga arba kuri nors jos dalis negali būti
dalinama, taisoma arba kitu būdu platinama be leidėjo sutikimo.***

T U R I N Y S

I DALIS

NEFORMALIUOJU IR SAVAIMINIU BŪDU ĮGYTŲ SOCIALINIO DARBO PASIEKIMŲ VERTINIMO METODIKOS PASKIRTIS, APIMTIS, TEMOS, KONTROLINIAI KLAUSIMAI, LITERATŪROS ŠALTINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI	5
Pagrindinių terminų, vartojamų mokymų metu, žodynėlis	6
Įvadas	9
1. Studijų dalyko Socialinio darbo metodika (bendroji dalis) aprašas	12
2. Socialinio darbo metodika (bendroji dalis) dalyko temos, kontroliniai klausimai ir literatūros šaltiniai	19
3. Kandidato pasiekimų vertinimas	25

II DALIS

NEFORMALIUOJU BŪDU ĮGYTŲ SOCIALINIO DARBO PASIEKIMŲ	
E. APLANKO PAVYZDYS	31
4. E. aplanko struktūra vertinant neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimus	32
4.1. Titulinis puslapis	34
4.2. Turinys	36
4.3. Išplėstinis CV: mokymosi pasiekimų raida	37
4.4. Refleksija (savianalizė)	47
4.5. Priedai	53
METODIKOJE NAUDOTA LITERATŪRA	54
PRIEDAI	55
1 Priedas. Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo modelis	56
2 Priedas. Elektroniniu aplanku / aplanku pagrįstas neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo modelis	57
3 Priedas. Socialinio darbo metodikos dalyko testo pavyzdys	58
4 Priedas. Atvejo analizės pavyzdys	66
5 Priedas. Rekomenduojamas išplėstinis studijų rezultatų vertinimo sistemos aprašas	68
6 Priedas. Pratimai	73

I DALIS

NEFORMALIUOJU IR
SAVAIMINIU BŪDU ĮGYTŲ
SOCIALINIO DARBO
PASIEKIMŲ VERTINIMO
METODIKOS PASKIRTIS,
APIMTIS, TEMOS,
KONTROLINIAI KLAUSIMAI,
LITERATŪROS ŠALTINIAI IR
VERTINIMO KRITERIJAI

PAGRINDINIŲ TERMINŲ ŽODYNĖLIS

E. aplankas	yra tikslingai sudarytas studento darbų rinkinys, iliustruojantis besimokančiojo pastangas, pažangą ir pasiekimus vienoje ar keliuose mokymo programos srityse.
Formalusis mokymas (-is)	tai mokymas, kurį baigęs asmuo įgyja valstybės pripažintą pažymėjimą. Formaliojo mokymo programos yra įtrauktos į Studijų ir mokymo programų valstybinį registrą, o norinčios pagal jas mokyti įmonės, organizacijos, švietimo įstaigos turi gauti leidimą (licenciją). <i>Formalusis mokymas (-is)</i> vyksta švietimo ir mokslo įstaigose. Mokymosi veikla yra tikslinga, apgalvota, organizuota, su fiksuota trukme ir tvarkaraščiu, hierarchine vertinimo sistema, formaliais priėmimo ir registracijos reikalavimais. Toks mokymas vykdomas švietimo institucijose. Jam būdinga iš anksto numatyta tvarka, turinys, metodai ir mokymosi priemonės. Besimokantieji gauna pripažintus diplomus ir kvalifikacijas.
Gebėjimai -	kaip praktinės patirties šaltinis. Patirtis įgyjama individualiai veikiant pagal turimą potencialą ir pasireiškia veikloje. Gebėjimai gali būti fiksuojami tiriant individo veiklą.
Išsilavinimas	Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažinta asmens tam tikro lygio brandą liudijanti kompetencija, žinios, įgūdžiai, gebėjimai ir vertybinės nuostatos.
Kvalifikacija	darbuotojo tam tikros profesijos, specialybės įvaldymo laipsnis, specialių žinių ir darbo įgūdžių visuma, kurią žmogus įgijęs gali kokybiškai (kompetentingai) dirbti atitinkamos rūšies darbą. Kvalifikacijos lygis išreiškiamas: darbininkų – tarifinėmis kategorijomis; tarnautojų – pareiginėmis kategorijomis; mokslo darbuotojų – moksliniais laipsniais ir vardais.

Neformalusis mokymas (-is)	tai mokymas, kurį baigęs asmuo įgyja laisvos formos pažymėjimą, kuriame nurodomos jo įgytos žinios, kompetencija. Valstybė nereglamentuoja šio mokymo programų turinio, išduodamų pažymėjimų. <i>Neformalusis mokymasis</i> vyksta šalia pagrindinių švietimo ir mokymo sistemų. Jis taip pat yra apgalvotas ir organizuotas. Su formalioju mokymusi bendra yra tai, kad šį mokymąsi taip pat riboja institucinė priklausomybė. Neformalusis mokymasis priskiriamas kvalifikacijos tobulinimo sričiai. Jis gali būti teikiamas darbo vietose, juo gali rūpintis visuomeninės organizacijos ir grupės, taip pat organizacijos, įkurtos formaliai sistemai papildyti (meno, muzikos sporto veikla). Valstybės pripažinti dokumentai neišduodami.
Pažymėjimas	įstatymų nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis asmens mokymosi rezultatus: švietimo programos, švietimo modulio baigimą, išsilavinimo, kvalifikacijos, kompetencijos įgijimą.
Profesija	atitinkamomis žiniomis, mokėjimais, sugebėjimais ir įgūdžiais pagrįsta žmonių veikla, teikianti jiems materialinio apsirūpinimo ir aktyvaus išitraukimo į visuomeninio gyvenimo struktūras prielaidas. Detalesnį darbo pasidalinimą profesijos srityje apibrėžia specialybė.
Refleksija	tai nuodugnus tam tikro dalyko apmąstymas, patirtis, idėja, tikslas arba spontaniška reakcija, kad iki galo suvoktume dalyko svarbą. <i>Refleksijos metu</i> veikia atmintis, supratimas, vaizduotė ir jausmai, siekiant suprasti reikšmę ir pagrindinę vertę to, ko mokomės, kad išvelgtume to dalyko ryšį su kitais žinių ir žmogaus veiklos aspektais ir įvertintume jo tinkamumą, ieškodami tiesos ir laisvės.

Savaiminis¹ mokymasis	tai natūralus kiekvieną dieną vykstantis mokymasis. Skirtingai negu pirmieji du, savaiminis mokymasis nebūtinai turi būti iš anksto apgalvotas, jis yra mažiau organizuotas ir struktūruotas. Jį gali skatinti gyvenimas, profesinės aplinkybės, šeima ir kitos sąlygos, todėl jo gali nepripažinti net patys individai, ugdantys žinias ir gebėjimus. Jo pagrindas yra asmeninių, socialinių, šeimos poreikių tenkinimas. Pastarasis mokymasis neįteisintas įstatymuose, registruose ar studijų kokybės dokumentuose.
Savišvieta	nuolatinis savarankiškas mokymasis, kuris remiasi asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir jo praktine patirtimi.
Specialybė	tam tikra mokslo žinių ir praktinių įgūdžių visuma, kurią įsisavina žmogus, rengdamasis konkrečios profesijos darbui, t. y. įgyja reikiamą kvalifikaciją. Giminingos specialybės sudaro vieną grupę – profesiją, pvz., statybininko profesija apima mūrininko, tinkuotojo, dažytojo ir kitas specialybes.
Tęstinis mokymasis	tai asmens mokymasis pagal nuosekliųjų ir nenuosekliųjų studijų programas, siekiant persikvalifikuoti, pakelti kvalifikaciją, patobulinti profesinius įgūdžius. Baigusiems nenuosekliąsias studijas klausytojams išduodamas nustatyto pavyzdžio pažymėjimas, o baigusiems nuosekliąsias studijas klausytojams išduodamas profesinę kvalifikaciją ar kvalifikacinį laipsnį atitinkantis aukštojo mokslo baigimo diplomas.

¹ Socialinio darbo metodikoje vartojamas terminas „neformaliojo ir savaiminio būdu įgytų socialinio darbo pasiekimų vertinimas“, nors terminas „savaiminis mokymasis“ šiuo metu nevertinamas teisės aktuose, nes juose visuomet buvo kalbama tik apie neformalųjį, o ne apie savaiminį, švietimą. LR švietimo ir mokslo ministro 2010 gruodžio 15 d. įsakymu Nr. V-2319 patvirtintose Neformaliojo ir suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo aukštosiose mokyklose rekomendacijose terminas „neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos“ apibūdina kompetencijas, įgytas įvairioje mokymosi aplinkoje, kaip antai „dirbant, keliant kvalifikaciją, dalyvaujant įvairių organizacijų ir grupių veikloje, atliekant savanorišką veiklą, dirbant bendruomenei naudingą darbą, mokantis institucijose, vykdančiose neformalųjį švietimą, ar savarankiškai mokantis laisvalaikiu ir kt.“ Pirminis socialinio darbo metodikos variantas buvo kuriamas dar 2007 m. pagal BPD 2 prioritetą „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.4 priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“ projektą „Neformaliojo ir savaiminio mokymosi vertinimas ir pripažinimas universitetinėse studijose“, o 2012 metodika yra atnaujinama, paliekant anksčiau vartotas sąvokas.

ĮVADAS

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų formalizavimas užima svarbią vietą mokymosi visą gyvenimą paradigmoje, kadangi tai procesas, patvirtinantis, kad tam tikras mokymasis įvyko; dėl jo žinias ir įgūdžius galima perkelti iš vienos mokymosi aplinkos į kitą arba iš mokymosi aplinkos į darbo pasaulį. Nesant žinių ir įgūdžių sertifikavimo kyla pavojus, kad mokymosi visą gyvenimą aplinkoje įgytos žinios ir įgūdžiai galios tik toje aplinkoje, kurioje jie buvo įgyti (Knapper, Cropley, 2000, p. 83)².

Pagal galiojančią Studijų tvarką (2011 m. sausio 27 d. Nr. ISN-17) Mykolo Romerio universitete gali būti įvertinti to pageidaujancio asmens (toliau – kandidato) neformaliuoju būdu įgyti mokymosi pasiekimai ir pripažintos jų pagrindu įgytos kompetencijos. **Neformaliuoju būdu mokymosi pasiekimai** yra įgyti neformaliojo švietimo, savaiminio mokymosi ir (arba) savišvietos būdais. Neformaliuoju būdu įgyti mokymosi pasiekimai **universitete gali būti vertinami ir kompetencijos pripažįstamos:**

1. siekiant nustatyti įgytus mokymosi pasiekimus kaip kompetencijos(-ų) pagrindą;
2. siekiant juos patvirtinti tam tikroje studijų srityje (kryptyje) ir įgyti tos srities (krypties) aukštojo mokslo kvalifikaciją (kvalifikacinį laipsnį).

Pagal Studijų tvarką universitete pripažįstami tik tie neformaliuoju būdu įgyti mokymosi pasiekimai, kuriuos kandidatas gali pagrįsti ir įrodyti kaip atitinkamoje studijų programoje numatytus studijų rezultatus. Už neformaliuoju būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo ir kompetencijų pripažinimo procedūros organizavimą universitete atsakingi fakultetai, institutai ir katedros, už pasiekimų vertinimo ir kompetencijų pripažinimo proceso koordinavimą – Akademinių reikalų centras. Neformaliuoju būdu įgytus mokymosi pasiekimus vertina ir kompetencijas pripažįsta vertintojas-ekspertas ar vertintojų-ekspertų grupė, sudaryta fakultete (institute), atsižvelgiant į studijų programą ar dalyką. Vertinama

---

² Knapper, C. K.; Cropley, A. J. 2000. *Lifelong learning in higher education*. (3rd Ed.). London: Kogan Page.

laikantis universiteto nustatytų vertinimo kriterijų. Kriterijai kandidatams pateikiami fakultete (institute).

Universitetas gali taikyti neformalioju būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo ir kompetencijų pripažinimo procedūros apribojimus studijų programoms ar studijų programų moduliams, maksimaliam suteikiamų kreditų skaičiui ar minimaliam kreditų skaičiui, kurį kandidatas privalės sukaupti universitete.

Kandidato neformalioju būdu įgytiems mokymosi pasiekimams vertinti taikomi **vertinimo modeliai, pagrįsti vienu vertinimo metodu (aplanko metodu), ar kombinuoti vertinimo modeliai**, integruojantys kelis vertinimo metodus. Vertinimo metodai parenkami tokie, kad būtų galima identifikuoti kandidato mokymosi pasiekimus ir nustatyti jų lygį (žr. 1 ir 2 priedus).

Sprendimas dėl kandidato neformalioju būdu įgytų mokymosi pasiekimų įvertinimo gali būti teigiamas, iš dalies teigiamas ir neigiamas. Priėmus teigiamą sprendimą suteikiamas tam tikras studijų kreditų skaičius ir įskaitomi tam tikri studijų dalykai ar moduliai. Priėmus iš dalies teigiamą sprendimą kandidatui suteikiama galimybė per nustatytą laiką pateikti papildomus mokymosi pasiekimų įrodymus ir / arba kandidato mokymosi pasiekimai vertinami papildomais metodais. Priėmus neigiamą sprendimą, kandidato neformalioju būdu įgyti mokymosi pasiekimai nėra pripažinti lygiaverčiais atitinkamos studijų programos reikalavimams, kreditai nėra suteikiami ir studijų dalykai neįskaitomi.

Jei kandidatas nesutinka su sprendimu dėl neformalioju būdu įgytų mokymosi pasiekimų įvertinimo, jis turi teisę per 14 dienų pateikti apeliaciją universiteto rektoriui. Kandidatų apeliacijos nagrinėjamos laikantis universiteto nustatytos apeliacijų nagrinėjimo tvarkos.

Neformalioju ir savaiminiu būdu įgytų pasiekimų vertinimo metodika skirta pasiekimams, įgytiems mokantis neformalioju ir savaiminiu būdu, analizuoti ir įvertinti, suteikiant kreditus už kompetencijas, numatytas Socialinių mokslų srities socialinio darbo kryptyje (pagal studijų dalyko Socialinio darbo metodika (bendroji dalis) programą).

Metodikos tikslas – atsižvelgiant į besimokančios visuomenės ir nuolat besikeičiančios darbo rinkos keliamus naujus iššūkius universitetams, pateikti uždavinius, kuriuos turi atlikti vertintojas, analizuodamas suau-

gusiųjų, turinčių neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų Socialinio darbo srityje ir norinčių tokio pobūdžio mokymosi pasiekimus formalizuoti (t. y. siekti akademinį kreditų universitete), įrodymus, pateiktus elektroniniame aplanke. Metodikoje taip pat apibrėžiami kriterijai, kuriais remiantis vertinamos kandidatų teorinės žinios ir praktiniai gebėjimai darbo su individu ir šeima srityje.

1. STUDIJŲ DALYKO SOCIALINIO DARBO METODIKA (BENDROJI DALIS) APRAŠAS

Socialinio darbo metodika – privalomas studijų dalykas, dėstomas socialinio darbo programos bakalauro studijų II kurse. Studijų dalyko apimtis – 14 ECTS kreditų (378 val.). Šį dalyką sudaro dvi dalys:

1. Socialinio darbo metodika (bendroji dalis);
2. Socialinio darbo metodika (specialioji dalis).

	Socialinio darbo metodika (bendroji dalis)	Socialinio darbo metodika (specialioji dalis)
Dalyko išdėstymas socialinio darbo programoje	Bakalauro studijų 3 semest্রে	bakalauro studijų 4 semest্রে
Akademinių valandų skaičius	162 val.	216 val.

Metodika yra parengta studijų dalykui **Socialinio darbo metodikos (bendroji dalis)**.

Studijų dalyko tikslas – suteikti teorinių žinių apie socialinio darbo metodus ir jų taikymo galimybes, sudaryti sąlygas studentams įgyti gebėjimą pasirinkti tinkamus socialinio darbo metodus ir juos tikslingai taikyti atsižvelgiant į esamas praktinės veiklos situacijas.

Studijų dalyko santrauka: Dalyko paskaitų metu siekiama išnagrinėti socialinio darbo metodus, taikant bendrąją socialinio darbo požiūrį ir akcentuojant sistemų perspektyvą. Nagrinėjami socialinio darbo su atveju (individu, šeima), grupe, bendruomene ir institucija etapai ir jų ypatumai. Studentams suteikiama žinių apie socialinio darbo kaip mokslo ir praktikos metodo sampratą, aiškinamasi metodologijos ir metodo skirtumai.

Praktinių užsiėmimų metu ugdomi studentų gebėjimai pasirinkti ir pritaikyti tinkamą metodą socialinio darbo procese atitinkamuose socialinio darbo praktikos lygiuose. Mokomasi įvertinti individo ir jo šeimos

situaciją, planuoti intervenciją; taikyti interviu, konsultavimo žinias ir įgūdžius esant kliento ir socialinio darbuotojo sąveikai.

1 lentelė. Socialinio darbo studijų programos ir dalyko siekiniai, studijų ir vertinimo metodai

Programos studijų rezultatai (siekiniai)	Studijų dalyko rezultatai (siekiniai)	Studijų metodai	Studento pasiekimų vertinimo metodai
Studentai gebės planuoti karjerą bei analizuoti ir taikyti naujoves profesinėje veikloje.	Studentai gebės organizuoti savo veiklą ir telkti specialistų komandą socialinei pagalbai teikti įvairiose sistemose, ir padės kurti humaniškus, demokratiškus tarpusavio pagalba grindžiamus bendruomenės narių santykius.	Savarankiškų studijų, mokymosi bendradarbiaujant metodai.	Teorinių žinių patikrinimo testai.
Studentai gebės taikyti socialinio darbo problemos sprendimo modelius, savarankiškai ir tinkamai įgyvendinti atitinkamus norminius aktus.	Studentai gebės taikyti socialinio darbo problemos sprendimo procesą: planuoti, vykdyti, stebėti, analizuoti ir vertinti praktinę veiklą.	Projektinės veiklos, mokymosi bendradarbiaujant, savarankiškų studijų metodai.	Individualių ir grupinių praktinių užduočių atlikimas ir pristatymas.

Programos studijų rezultatai (siekiniai)	Studijų dalyko rezultatai (siekiniai)	Studijų metodai	Studento pasiekimų vertinimo metodai
Studentai gebės parinks alternatyvius sprendimo būdus, padės planuoti, teikti ir įvertinti psichosocialinę paramą.	Studentai gebės nustatyti individo ar šeimos socialinių paslaugų poreikius, sudaryti socialinio darbo su individu ar šeima veiksmų planus, teikti būtinas paslaugas ir vertinti pasiektus rezultatus.	Diskusijų, supervizijos, mokymosi bendradarbiaujant, savarankiškų studijų metodai	Individualių ir grupinių praktinių užduočių atlikimas ir pristatymas.
Studentai gebės analizuoti bei prognozuoti socialines problemas, kurti ir įgyvendinti socialinių problemų prevencijos programas ir projektus;	Studentai žinos ir gebės paaiškinti socialinio darbo ypatumus dirbdami su individu, šeima, grupe ir bendruomene bei plėtodami socialinę politiką.	Paskaitų, diskusijų, atvejo studijos, savarankiškų studijų, mokymosi bendradarbiaujant metodai, portfelio metodas.	Teorinių žinių patikrinimo testai.

Kurso turinys

Kurso skirstymas

Kursą sudaro 7 temos. Siekiant akademinų kreditų iš Socialinio darbo bakalauro studijų programos dalyko Socialinio darbo metodika (bendroji dalis), kandidatas privalo turėti mokymosi pasiekimų, kurie atitinka nurodytą 7 temų apimtį.

Socialinio darbo metodika (bendroji dalis)

Temos	Turinys
1. Įvadas į kursą.	➤ Socialinio darbo metodo samprata. ➤ Pagrindiniai socialinio darbo metodai. ➤ Socialinis darbas mikro-, mezo- ir makrolygmenimis. ➤ Socialinio darbo praktikos pagrindiniai tikslai.
2. Socialinis darbas su individu.	➤ Metodo esmė, privalumai ir trūkumai. ➤ Socialinio darbo problemos sprendimo procesas. ➤ Kontakto su klientu/-ais užmezgimas. ➤ Kliento/-ų situacijos analizė ir vertinimas.
3. Intervencija socialiniame darbe.	➤ Intervencijos planavimas. Intervencija. ➤ Stebėjimas, vertinimas ir užbaigimas. ➤ Esminiai socialinės pagalbos teikimo principai. ➤ Etiniai bendravimo su klientu principai.
4. Socialinio darbuotojo kliento pažinimo metodai.	➤ Stebėjimas, savistaba. ➤ Pokalbis. ➤ Apklauskos metodai. Anketavimas. ➤ Testai. ➤ Interviu. ➤ Sociometriniai tyrimo metodai. ➤ Genograma, ekožemėlapis. ➤ Eksperimentas. ➤ Etnografinis tyrimas. ➤ Semantinis diferencialas. ➤ Socialinio tinklo metodas.

Temos	Turinys
5. Interviu socialiniame darbe.	➤ Interviu kaip vienas svarbiausių darbo su individu proceso įrankių: interviu rūšys, pasirengimas interviu, interviu etapai. ➤ Socialinio darbo interviu ypatumai.
6. Interviu organizavimas.	➤ Klausimas ir klausymasis. ➤ Nežodinė kalba. ➤ Pasirengimas interviu. ➤ Interviu pradžia. ➤ Įvertinimas ir interviu planavimas. ➤ Interviu vedimas ir baigimas.
7. Interviu su specifinėmis klientų grupėmis.	➤ Interviu su vaikais, paaugliais, senais žmonėmis, agresyviais, manipuliuojančiais ir nemotyvuotais klientais organizavimo galimybės. Tarpkultūrinio interviu ypatumai.

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Leid. metai	Leidinio autoriai ir pavadinimas	Leidykla	Egzempliorių skaičius		
				MRU bibliotekoje	Metodin. kabinetuose	Kitose bibliotekose
1.	2010	Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai.	Vilnius: MRU leidykla	62	1	
2.	2010	Butkevičienė R. Socialinio darbo interviu.	Kaunas: KMU leidykla	5	2	LNB-1
3.	2010	Bendravimo psichologija šiuolaikiškai: vadovėlis.	Vilnius: Alma littera	30		LNB-2 VA-2
4.	2008	Indrašienė, V.; Kvieskienė, G. Socialinio darbo ypatumai vaikų globos namuose.	Vilnius: Lodvila	46		LNB-1
5.	2008	Čepėnaitė, A. Tarpininkavimas.	Vilnius: Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba	3		LNB-1

Eil. Nr.	Leid. metai	Leidinio autoriai ir pavadinimas	Leidykla	Egzempliorių skaičius		
				MRU bibliotekoje	Metodin. kabinetuose	Kitose bibliotekose
6.	2007	Johnson, L. C. Social work practice :a generalist approach.	Boston: Pearson: Allyn and Bacon	7		LNB-1
7.	2007	Socialinis darbas: profesinės veiklos įvadas.	Vilnius: VU	54	1	LNB-2 VA-2
8.	2006	Liobikienė, T. N. Krizių intervencija.	Kaunas: VDU	5		LNB-2 VA -3
9.	2005	Gvaldaitė, L.; Švedaitė, B. Socialinio darbo metodai.	Socialinių darbuotojų rengimo centras	53	2	LNB-1
10.	2001	Bendravimo psichologija: vadovėlis.	Kaunas: Technologija	41		LNB-2 VA-2
11.	2001	Johnson, L. C. Socialinio darbo praktika.	Vilnius: VU	103	2	LNB-6 VA-1
12.	1999	Sutton, C. Socialinis darbas, bendruomenės veikla ir psichologija.	Vilnius: VU	46	1	LNB-4 VA -3

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Leid. metai	Leidinio autoriai ir pavadinimas	Leidykla	Egzempliorių skaičius		
				MRU bibliotekoje	Metod. kabinetuose	Kitose bibliotekose
1.	2010	Rubin, A. Essential research methods for social work.	Belmont (Calif): Brooks / Cole: Cengage Learning	1		
2.	2010	Raižienė, S.; Endriulaitienė, R. Efektyvus komandų formavimas: principai, metodai, įgūdžiai.	Vilnius: MRU			LNB-2 VA-1

Eil. Nr.	Leid. metai	Leidinio autoriai ir pavadinimas	Leidykla	Egzempliorių skaičius		
				MRU bibliotekoje	Metod. kabinetuose	Kitose bibliotekose
3.	2008	Cournoyer, R. Barry. The social work skills workbook.	Belmont: Thomson: Brooks / Cole	1		
	2005	Kučinskas, V.; Kučinskienė, R. Socialinis darbas švietimo sistemoje: teoriniai aspektai.	Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla	11		LNB-3
	2003	Žalimienė, L. Socialinės paslaugos.	Vilnius: VU	30	2	LNB-3
	2003	Spierts, M. Balansavimas ir aktyvinimas. Metodiškai organizuotas sociokultūrinis darbas.	Vilnius: VU	3		LNB-2 VA-2

2. SOCIALINIO DARBO METODIKA (BENDROJI DALIS) DALYKO TEMOS, KONTROLINIAI KLAUSIMAI IR LITERATŪROS ŠALTINIAI

Eil. Nr.	Potemės	Kontroliniai klausimai	Literatūros šaltiniai
1. Įvadas į kursą			
1.	Socialinio darbo metodo samprata.	Kokia yra jūsų metodinė kompetencija ir kaip ją vertinate (SD metodų išmanymą ir gebėjimą juos taikyti praktikoje)?	Gvaldaitė, L.; Švedaitė, B. 2005. <i>Socialinio darbo metodai</i> . Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla. Socialinis darbas: profesinės veiklos įvadas (2007). Vilnius: VU.
2.	Pagrindiniai socialinio darbo metodai.	Kokius socialinio darbo metodus taikote savo darbe? Kuriuos socialinio darbo metodus dažniausiai taikote savo darbe ir kodėl?	Gvaldaitė L.; Švedaitė, B. 2005. <i>Socialinio darbo metodai</i> . Socialinis darbas : profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla. Socialinis darbas: profesinės veiklos įvadas (2007). Vilnius: VU. Zastrow, C. H. 1999. <i>The Practice of Social Work (sixth ed.)</i> . Brooks /Cole publishing company.
3.	Socialinis darbas mikro-, mezo- ir makro- lygmenimis.	Kuo remdamiesi pasirenkate socialinio darbo metodą teikdami pagalbą savo klientams? Kokia yra socialinio darbo metodų reikšmė jūsų darbe ar / ir kaip jie sujungiami į bendrą socialinės pagalbos sistemą (organizacijoje, bendruomenėje)?	Socialinis darbas: profesinės veiklos įvadas (2007). Vilnius: VU. Zastrow, C. H. 1999. <i>The Practice of Social Work (sixth ed.)</i> . Brooks /Cole publishing company.

Eil. Nr.	Potemės	Kontroliniai klausimai	Literatūros šaltiniai
4.	Socialinio darbo praktikos pagrindiniai tikslai.	Kokie yra pagrindiniai socialinio darbo praktikos tikslai? Pateikite pavyzdžių	Gvaldaitė, L.; Švedaitė, B. 2005. <i>Socialinio darbo metodai</i> . Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinės veiklos įvadas (2007). Vilnius: VU.
2. Socialinis darbas su individu			
5.	Socialinio darbo su individu metodo esmė, privalumai ir trūkumai.	Kaip, kada ir kodėl taikote socialinio darbo su individu metodą praktikoje?	Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla. Sutton, C. 1999. <i>Socialinis darbas, bendruomenės veikla ir psichologija</i> . Vilnius.
6.	Socialinio darbo problemos sprendimo procesas.	Apibūdinkite socialinio darbo problemos sprendimo etapus.	Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.
7.	Kontakto su klientu/-ais užmezgimas.	Kokiais principais remiatės, užmezgdami santykius su klientu?	Butkevičienė, R. 2010. <i>Socialinio darbo interviu</i> . Kaunas: KMU leidykla. Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla
8.	Kliento/-ų situacijos analizė ir vertinimas.	Kaip ir kuo remiantis atliekama kliento situacijos analizė ir vertinimas?	Butkevičienė, R. 2010. <i>Socialinio darbo interviu</i> . Kaunas: KMU leidykla. Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.

Eil. Nr.	Potemės	Kontroliniai klausimai	Literatūros šaltiniai
3. Intervencija socialiniame darbe			
9.	Intervencija. Intervencijos planavimas.	Paašškinkite socialinio darbo intervencijos sampratą. Kaip planuojate intervenciją?	Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.
10.	Stebėjimas, vertinimas ir užbaigimas.	Kokiu būdu jūs dažniausiai sprendžiate klientų problemas? Kaip problemos sprendžiamos naudojant problemų sprendimo procesą? Kokie yra šio proceso žingsniai ir esminės charakteristikos? Kokios klientų savybės akcentuojamos pagalbos proceso metu?	Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla. Zastrow, C. H. 1999. <i>The Practice of Social Work</i> (sixth ed.). Brooks /Cole publishing company.
11.	Esminiai socialinės pagalbos teikimo principai.	Kokiais socialinės pagalbos teikimo principais vadovojatės savo darbe? Kokie sunkumai kyla taikant socialinio darbo principus praktikoje? Kaip sprendžiate šiuos sunkumus?	Gvaldaitė, L.; Švedaitė, B. 2005. <i>Socialinio darbo metodai</i> . Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinės veiklos įvadas (2007). Vilnius: VU.
12.	Etiniai bendravimo su klientu principai.	Kokiais etiniais principais remiatės socialinio darbo praktikoje su klientu?	Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodeksas. <i>Esu</i> . 1998. Nr. 6(155). Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.
4. Socialinio darbuotojo kliento pažinimo metodai			
13.	Stebėjimas, savistaba. Pokalbis. Apklausos metodai. Anketavimas. Testai. Interviu. Sociometriniai tyrimo metodai. Genograma, ekožemėlapis. Eksperimentas. Etnografinis tyrimas. Semantinis diferencialas. Socialinio tinklo metodas.	Kokiais metodais remiantis atliekama kliento situacijos analizė? Apibūdinkite metodus ir paašškinkite, kokius iš jų taikote.	Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.

Eil. Nr.	Potemės	Kontroliniai klausimai	Literatūros šaltiniai
5. Interviu socialiniame darbe			
14.	Interviu kaip vienas svarbiausių darbo su individu proceso įrankių: interviu rūšys, pasirengimas interviu, interviu etapai.	Kokius interviu tipus taikote socialinio darbo praktikoje? Kokių tikslų siekiate taikydami skirtingus interviu tipus? Kaip pasirošiate interviu? Kur (kokioje aplinkoje) atliekate interviu su klientu? Kaip struktūruojate interviu (kaip pradedate, tęsiate ir užbaigiate interviu)? Kokių įgūdžių prireikia, vedant interviu? Kokių tipų klausimus užduodate (uždarus, atvirus)? Ką darote, jei klientas tyli? Kokias technikas naudojate klientui įgalinti? Kaip vertinate kliento prieššką nusistatymą pagalbos reikalaujančioje situacijoje? Kokiais atvejais konfrontuojate su klientu?	Butkevičienė, R. 2010. <i>Socialinio darbo interviu</i>. Kaunas: KMU leidykla. Johnso, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i>. Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla. Zastrow, C. H. 1999. <i>The Practice of Social Work</i> (sixth ed.). Brooks /Cole publishing company.
15.	Socialinio darbo interviu ypatumai.	Kas yra interviu? Koks yra socialinio darbo interviu turinys ir tikslai? Kas yra konsultavimas? Kuo pokalbis skiriasi nuo interviu?	Butkevičienė, R. 2010. <i>Socialinio darbo interviu</i>. Kaunas: KMU leidykla. Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i>. Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla. Zastrow, C. H. 1999. <i>The Practice of Social Work</i> (sixth ed.). Brooks /Cole publishing company.

Eil. Nr.	Potemės	Kontroliniai klausimai	Literatūros šaltiniai
6. Interviu organizavimas			
16.	Klausimas ir klausymasis.	Kokia yra klausymosi esmė? Kaip išreikšti kliento kalbos turinį? Kas yra aktyvus klausymasis? Kokios yra klausimų rūšys ir kokias taikote interviu metu? Kokiais klausinėjimo principais remiatės?	Butkevičienė, R. 2010. <i>Socialinio darbo interviu</i> . Kaunas: KMU leidykla. <i>Bendravimo psichologija šiuolaikiškai</i> : vadovėlis. 2010. Vilnius: Alma littera. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.
17.	Nežodinė kalba.	Kuo svarbi nežodinė kalba? Kaip teisingai interpretuoti nežodinę kalbą?	<i>Bendravimo psichologija šiuolaikiškai</i> : vadovėlis. 2010. Vilnius: Alma littera. <i>Bendravimo psichologija</i> : vadovėlis. 2001. Kaunas: Technologija
18.	Pasirengimas interviu. Interviu pradžia. Įvertinimas ir interviu planavimas. Interviu vedimas ir baigimas.	Kaip pradėti interviu? Kaip interviu planuoti ir įvertinti? Kaip reikia užbaigti interviu? Išnagrinėkite vieną iš savo atliktų interviu pagal šiuos klausimus: Koks buvo interviu tikslas, ar jis atitinka agentūros tikslus? Kaip pavyko pasiekti numatytus interviu tikslus? Kas padėjo ir kas trukdė pasiekti interviu tikslus? Kaip socialinis darbuotojas jautėsi interviu metu, kokius jausmus išgyveno? Ar socialinio darbuotojo žodžiuose ir elgesyje atsispindėjo šie jausmai? Kaip jautėsi klientas, ar socialinio darbuotojo elgesys ir jausmai jo neįžeidė? Kaip sklandžiai vyko interviu, jei buvo trukdžių, tai kokių?	Butkevičienė, R. 2010. <i>Socialinio darbo interviu</i> . Kaunas: KMU leidykla. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.

Eil. Nr.	Potemės	Kontroliniai klausimai	Literatūros šaltiniai
18.	Pasirengimas interviu. Interviu pradžia. Įvertinimas ir interviu planavimas. Interviu vedimas ir baigimas.	Jei interviu metu jautėsi kliento priešiškus, kas jį nulėmė, ar tai buvo darbuotojo žodžiai, veiksmai? Ar interviu nevirto paprastu pasikalbėjimu, ginču ar prieštaravimu, jei taip, kas tai lėmė?	Butkevičienė, R. 2010. <i>Socialinio darbo interviu</i> . Kaunas: KMU leidykla. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.
7. Interviu su specifinėmis klientų grupėmis			
19.	Interviu su specifinėmis klientų grupėmis (vaikais, paaugliais, senais žmonėmis, agresyviais, manipuliuojančiais ir nemotyvuotais klientais), tarpkultūrinio interviu ypatumai.	Ką turi žinoti socialinis darbuotojas apie specifines klientų grupes, siekdamas efektyviai padėti klientams? Kas apsunkina tarpkultūrinį bendravimą? Kaip socialinis darbuotojas gali to išvengti?	Indrašienė, V.; Kvieskienė, G. 2008. <i>Socialinio darbo ypatumai vaikų globos namuose</i> . Vilnius: Lodvila. Johnson, L. C. 2001. <i>Socialinio darbo praktika</i> . Vilnius. Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai. (2010). Vilnius: MRU leidykla.

3. KANDIDATO PASIEKIMŲ VERTINIMAS

Reikalavimai, keliami mokymosi pasiekimų vertinimui, siekiant akademinų kreditų už studijų dalyką Socialinio darbo metodika (bendroji dalis)

Mokymosi pasiekimų vertinimo tikslas – patikrinti ir įvertinti, kiek kandidatas yra pasiekęs, įvaldant Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) studijų dalyko programos siekinius. Mokymosi pasiekimų vertinimo metu nustatomas žinių, mokėjimų ir įgūdžių įvaldymo, profesinių, dalykinių savybių susiformavimo lygis.

Pagrindiniai kandidato kompetencijų vertinimo uždaviniai:

- Nustatyti kandidato gebėjimą taikyti socialinio darbo metodus, atsižvelgiant į bendrąjį socialinio darbo požiūrį.
- Nustatyti kandidato teorines žinias apie socialinio darbo ypatumus dirbant su individu, šeima.
- Nustatyti kandidato teorines žinias apie socialinio darbo su atveju (individu, šeima) problemos sprendimo etapus ir jų ypatumus.
- Nustatyti kandidato gebėjimą taikyti socialinio darbo metodus atskiram individui ir šeimai praktikoje; gebėjimą konsultuoti ir vesti interviu su klientu, gebėjimą planuoti intervenciją; gebėjimą stiprinti klientų (individo ir / ar šeimos) prisitaikymo prie aplinkos gebėjimus, padedant atkurti bei stiprinti socialinius ryšius ir gerinti socialinio funkcionavimo sąlygas; gebėjimą kvalifikuotai teikti socialines paslaugas individams ir šeimoms.
- Nustatyti kandidato gebėjimą priimti savarankiškus ir atsakingus sprendimus praktinėje veikloje su individu ir šeima vadovaujantis socialinio darbo žiniomis, vertybėmis ir įgūdžiais.
- Nustatyti kandidato gebėjimo nustatyti individo ar šeimos socialinių paslaugų poreikius, sudaryti socialinio darbo su individu ar šeima veiksmų planus, teikti būtinas paslaugas ir vertinti pasiektus rezultatus.

Mokymosi pasiekimų vertinimo formos

Mokymosi pasiekimų vertinimo formą sudaro E. aplankas (*E. aplankas – neformalioju ir savaiminiu būdu įgytų žinių ir įgūdžių registras*). Siekdamas akademinį kreditą iš Socialinio darbo bakalauro studijų programos 3 semestro, kandidatas privalo turėti mokymosi pasiekimų, kurie atitinka Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) dalyko 4 iš 7 temų apimtį.

Kandidatas komisijai pateikia e. aplanką ir pokalbio metu jį apgina. Jei e. aplanke nėra daugumos nurodytų temų (t. y. mažiau nei 50 procentų visų pateiktų) ar jei kyla kitokių neaiškumų, kandidato turimos žinios **gali būti vertinamos taikant papildomus mokymosi pasiekimų vertinimo metodus: atvejo analizę ir / ar teorinių žinių testą** (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Mokymosi pasiekimų vertinimo forma

Mokymosi pasiekimų vertinimo forma	Pastabos
E. aplankas (<i>E. aplankas – neformalioju ir savaiminiu būdu įgytų žinių ir įgūdžių registras</i>)	Kandidatas e. aplanke pateikia įrodymus, kad savaiminiu būdu įgytos žinios atitinka bent 5 iš 7 pateiktų Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) dalyko temų apimtį.
Pokalbis	<i>Temos pokalbiui</i> sudarytos remiantis Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) dalyko programa. Pokalbis skirtas patikrinti, kiek kandidato įsisavintos žinios yra nuodugnios ir sistemingos. Kaip orientyras galimam pokalbiui gali būti po kiekviena tema pateikti kontroliniai klausimai.
Testas	iš Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) temų sudarytos standartizuotos užduotys, pagal kurių atlikimo rezultatus nustatomas studento žinių ir įgūdžių lygis. Testo užduotys sudarytos iš uždarytų klausimų, kai studentas turi parinkti teisingą atsakymą iš pateiktų atsakymų variantų ir atvirų klausimų ir kai turi pats suformuluoti atsakymą. Praktiniams gebėjimams įvertinti tikrinamas kandidato gebėjimas formuluoti empatiją grindžiamus atsakymus, uždarus klausimus pakeisti atvirais klausimais ir pan.

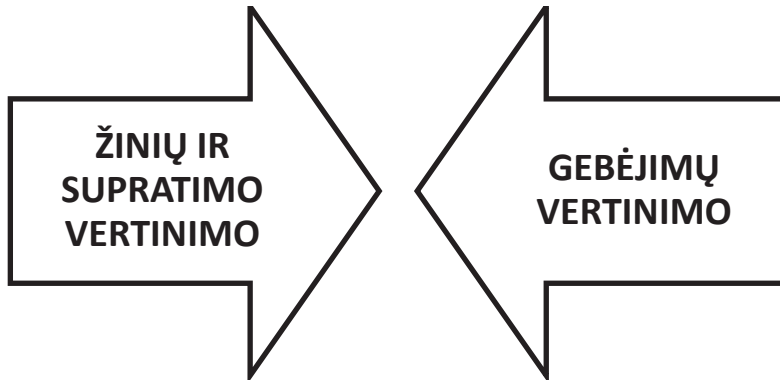
Mokymosi pasiekimų vertinimo forma	Pastabos
Atvejo analizė (simuliacija)	tai pateiktos probleminės situacijos analizė, kai kandidatas turi išanalizuoti ir pateikti tam tikros problemos sprendimo būdą remdamasis socialinio darbo teorinėmis ir praktinėmis žiniomis.

Testo ir atvejo analizės pavyzdžiai pateikti 3 ir 4 prieduose.

Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai

Kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytoms kompetencijoms vertinti taikoma dešimties balų vertinimo kriterijai. Pažymys rodo žinių lygį, išreikštą procentais nuo dalyko programoje numatyto turinio apimties. Laikoma, kad už dalyką atsiskaityta, jei kandidatas gauna teigiamą įvertinimą, t. y. ne mažiau kaip 5 (silpnai) (žr. 5 priedą).

Studijų rezultatų vertinimas susideda iš:

Vertinant kandidatų žinias remiamasi ne tik kiekybiniais, bet ir kokybiniais vertinimo principais (žr. 3 lentelę) ir kriterijais.

3 lentelė. Pagrindiniai kokybiniai vertinimo principai

Principas	Apibūdinimas
Pagrįstumo	vertinimas siejamas su studijų programos (studijų dalyko) tikslais ir turi nustatyti jiems įgyvendinti skirtų studijų rezultatus;
Patikimumo	gaunama vertinimo informacija ir vertinimo rezultatai turi būti objektyvūs ir nepriklausyti nuo vertintojo;
Aiškumo	vertinimo sistema turi būti informatyvi, suprantama vertintojams ir vertinamiesiems;
Naudingumo	vertinimas turi būti teigiamai vertinamas pačių vertinamųjų ir prisidėti prie studijų programos tikslų įgyvendinimo;
Nešališkumo	vertinimo metu taikomi vertinimo metodai turi būti vienodai tinkami visiems vertinamiesiems.

Žinių, supratimo ir gebėjimų įvertinimo dedamųjų svoris per galutinį įvertinimą priklauso nuo dalyko ir studijų krypties. Studentų (klausytojų) žinios ir gebėjimai vertinami kokybiniais kriterijais.

Pagrindiniai kokybiniai vertinimo kriterijai yra šie:

- Studijų dalyko (atskiros temos) *teorinių žinių sistemingumas ir jų supratimo lygis*, t. y. sąmoningas pagrindinio dalyko žinių įgijimas; sąvokų, faktų, nagrinėjamo reiškinių ar proceso visumos ir atskirų jo komponentu supratimas, aiškinimas ir vertinimas; gebėjimas analizuoti su dalyku susijusius tekstus, logiškai ir kritiškai mąstyti, kelti ir atskleisti hipotezes, tyrimo uždavinius ir tikslus, demonstruoti plačią erudiciją, savivoką, pagrįstą atsakomybę, kūrybinį ir kritinį mąstymą, integruoti žinias ir atsižvelgti į problemos kompleksškumą, kritiškai vertinti mokslo naujoves, tyrimų rezultatus ir jų patikimumą.
- *Taikomųjų gebėjimų lygis*, t. y. mokėjimas naudotis įgytomis žinio- mis analizuojant praktines situacijas, rengti praktiškai reikšmingus projektus, vykdyti praktikoje taikomas procedūras, susijusias su siekiama įgyti kompetencija, spręsti kylančius ginčus, derinti priešingas pozicijas, taikyti etiško ir atsakingo elgesio įgūdžius, argumentuoti remiantis turimais duomenimis, perteikti sudėtingas žinias, susiras- ti ir kritiškai vertinti informacijos šaltinius, planuoti, organizuoti ir

kontroliuoti individualią veiklą ir darbo laiką, savarankiškai atlikti tyrimus, paskirstyti ir koordinuoti darbo užduotis, dirbti savarankiškai ir komandoje, bendradarbiauti ir būti nešališkam, jautriam kitų asmenų ir aplinkos poveikiui.

II DALIS

NEFORMALIUOJU BŪDU
ĮGYTŲ SOCIALINIO DARBO
PASIEKIMŲ E. APLANKO
PAVYZDYS

4. E. APLANKO STRUKTŪRA VERTINANT NEFORMALIOJO IR SAVAIMINIO MOKYMOSI PASIEKIMUS

Kas yra e. aplankas?

E. aplankas³ – tikslingai sudarytas kandidato darbų rinkinys, iliustruojantis besimokančiojo pastangas, pažangą ir pasiekimus vienoje ar keliuose mokymo programos srityse (Paulson, Paulson, Meyer, 1991)⁴. MRU e. aplankas naudojamas konsultacijoms, t. y. reikalingas tuomet, kai kandidatas konsultuojasi su paskirtais konsultantais ir siunčia parengtą medžiagą (ar jos dalį) norėdamas patarimo. Popierinis aplanko variantas reikalingas tuomet, kai yra visiškai baigtas ir kandidatas jį pristato į instituciją, t. y. MRU. Taigi už popierinio aplanko pateikimą Akademių reikalų centrui yra atsakingas pats kandidatas. Svarbu, kad nepriklausomai nuo aplanko formos (e. aplankas ar popierinis aplankas), aplanko struktūra išliktų identiška, t. y. ta, kurią yra patvirtinusi konkreti institucija.

Kaip naudojamas e. aplankas užsienio universitetuose?

Užsienio šalių universitetinėse studijose aplankas naudojamas vertinant mokymosi pasiekimus, įgytus studijuojant formaliojo švietimo sistemoje, ir įgytus mokantis įvairiose mokymosi aplinkose už formaliojo švietimo sistemos ribų, t. y. darbe, įvairiuose kursuose, stažuotėse, atliekant savanorišką veiklą, mokantis savarankiškai ir pan.

Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimas, pripažinimas ir sertifikavimas užima svarbią vietą mokymosi visą gyvenimą paradigmoje, kadangi tai procesas, patvirtinantis, kad tam tikras mokymasis įvyko; dėl jo žinios ir įgūdžiai tampa galimi naudojami įvairiose mokymosi aplinkose ir pritaikomi darbinėje veikloje. Nesant žinių ir įgūdžių sertifikavimo, kyla pavojus, kad mokymosi visą gyvenimą aplinkoje įgytos žinios ir įgūdžiai galios tik toje aplinkoje, kurioje jie buvo įgyti (Knapper, Cropley, 2000, p. 83)⁵.

---

³ Kitos tekste vartojamos sąvokos yra pateiktos 4 puslapyje.

⁴ Paulson, F. L.; Paulson, P. R.; Meyer, C. A. 1991. What makes a portfolio a portfolio? Eight thoughtful guidelines will help educators encourage self-directed learning. *Educational Leadership* 48: 60–63.

⁵ Knapper, C. K.; Cropley, A. J. 2000. *Lifelong learning in higher education*. (3rd Ed.). London: Kogan Page.

Kokia e. aplanko paskirtis?

- Besimokantys suaugusieji turi galimybę pristatyti savo neakademinėje mokymosi aplinkoje įgytus pasiekimus, vadinamus tyliaisiais. Tai yra aplanko metodo naudojimas vertinant tokius pasiekimus universitetuose suteikia suaugusiems galimybę identifikuoti, analizuoti, įvardinti ar pademonstruoti bet kokiame aplinkoje vykusių mokymąsi ir už jų gauti akademinis kreditus.
- Naudojant aplanką sujungiama tai, ką asmuo jau moka ar gali padaryti su tuo, ką galėtų pasiekti ateityje; šiuo atveju aplanko metodas ir tampa suaugusiojo karjeros projektavimo instrumentu (Ivany R. ir kt., 2003, p. 7–8)⁶.
- Suaugusieji gali sutaupyti laiko ir lėšų, lyginant su įprastinėmis studijomis aukštojo mokslo institucijose.

Kaip parengti e. aplanką?

Čia pateikta informacija apie tai, kaip kandidatui parengti tinkamą aplanką, siekiant universitetiniu lygmeniu formalizuoti ankstesnio mokymosi pasiekimus. Aplanko juodraštinio varianto rengimas gali užtrukti apie 10 valandų intensyvaus darbo. Tačiau šis laikas gali svyruoti, priklausomai nuo siekiamų kreditų skaičiaus.

Kam reikalingas e. aplankas?

Kandidatas, siekiantis formalizuoti ankstesnio mokymosi pasiekimus universitetiniu lygmeniu, privalo specialiai sudarytai komisijai universitete pateikti dokumentų rinkinį – mokymosi pasiekimų vertinimo aplanką. Vertinant ankstesnio mokymosi pasiekimus siekiama įrodyti, kad įvairiose aplinkose įvykęs mokymasis (darbo aplinkoje, atliekant savanorišką veiklą įvairiuose kursuose, mokantis savarankiškai ir pan.) atitinka Socialinio darbo programos 2 kurso reikalavimus ir nustatytus standartus siekiant akademinį kreditų pagal Socialinio darbo metodiką (bendroji dalis), studijų dalyko mokymo programą.

---

⁶ Ivany, R. E.; White, D. E.; Myers, D. 2003. The portfolio college: A new model for technical/vocational education. *Nova Scotia Community College News*.

Kokia yra e. aplanko apimtis?

Aplanko apimtis priklauso nuo akademiinių kreditų, į kuriuos pretenduoja kandidatas, skaičiaus ir yra 40–80 puslapių.

Kokia e. aplanko struktūra?

Rekomenduojama aplanko struktūrą sudaro:

- I. TITULINIS PUSLAPIS**
- II. TURINYS**
- III. IŠPLĖSTINIS CV**
- IV. REFLEKSIJA**
- V. PRIEDAI**

4.1. TITULINIS PUSLAPIS

Titulinio puslapio struktūra

Tituliniame puslapyje kandidatas turi pateikti šią informaciją:

- 1. UNIVERSITETAS**
- 2. FAKULTETAS**
- 3. SPECIALYBĖ**
- 4. KURSAS**
- 5. STUDIJŲ DALYKAS** (su kurso, iš kurio siekiama gauti akademiinių kreditų aprašymu: ši informacija aplanko sudarytojui prieinama universiteto kreditų aprašymo duomenų bazėje).
- 6. KANDIDATO VARDAS, PAVARDĖ**
- 7. DATA**

Titulinio puslapio pavyzdys pateiktas 4 lentelėje.

4 lentelė. Titulinio puslapio pavyzdys

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
SOCIALINĖS POLITIKOS FAKULTETAS**

*SOCIALINIO DARBO BAKALAURO STUDIJŲ PROGRAMA
2 KURSAS,
STUDIJŲ DALYKAS:
SOCIALINIO DARBO METODIKA (BENDROJI DALIS)*

**E. APLANKAS – NEFORMALIUOJU IR SAVAIMINIU BŪDU
ĮGYTŲ PASIEKIMŲ REGISTRAS**

Parengė

Vardas Pavardė

VILNIUS, 2012 m.

4.2. TURINYS

Kas yra turinys?

Turinys – dokumentuoja mokymosi aplinkas, kuriose įgytos žinios atitinka kreditams keliamus reikalavimus:

1. Neformaliojo mokymosi pasiekimų pagrindimas; šiame aplanko skyriuje pateikiami trečiosios šalies dokumentai, liudijantys, kad juos pateikęs asmuo iš ankstesnio mokymosi turi žinių, adekvačių akademinio kredito reikalavimams (sertifikatai, kursų, seminarų baigimo pažymėjimai, stažuotes įrodantys dokumentai).
2. Savaiminio mokymosi pasiekimų pagrindimas – detalus savaiminio mokymosi pasiekimų aprašymas. Pvz., mokėsi kaip pagalbininkas, asistentas ir t. t., tačiau neturi pažymėjimo. Tokiu atveju tikėtų rekomendacija iš darbdavio. Reikia surašyti ir knygas, kurias skaitė savarankiškai.

Turinio struktūra

Turinio struktūrą sudaro:

1. **GYVENIMO APRAŠYMAS (CV)**
2. **REFLEKSIJA**
3. **PRIEDAI**
  - a) **1 PRIEDAS** – formaliojo mokymosi pagrindimas (diplomai ir studijų programos, už kurias atsiskaičius buvo gautas diplomai)
  - b) **2 PRIEDAS** – neformaliojo mokymosi pasiekimų pagrindimas: pateikiami trečiosios šalies dokumentai, liudijantys, kad juos pateikęs asmuo iš ankstesnio mokymosi turi žinių, adekvačių akademinio kredito reikalavimams (sertifikatai, kursų, seminarų baigimo pažymėjimai, stažuotes įrodantys dokumentai ir pan.).
  - c) **3 PRIEDAS** – savaiminio mokymosi pasiekimų pagrindimas (skaitytos literatūros sąrašas, įstaigų, kurios asmuo dirbo savanoriu, aprašymas ir pan.)
  - d) **4 PRIEDAS, 5 PRIEDAS ir t. t.** – kiti svarbūs dokumentai

4.3. IŠPLĖSTINIS CV: MOKYMOSI PASIEKIMŲ RAIDA

Kas yra IŠPLĖSTINIS CV?

Išplėstinis CV – aprašoma mokymosi pasiekimų raida; šioje aplanko dalyje pateikiamas darbinės veiklos aprašymas ir sąrašas kursų, mokymų ar seminarų, kuriuose kandidatas įgijo žinių ir įgūdžių, už kuriuos nebuvo suteiktos nacionaliniu mastu pripažintos kvalifikacijos; glaustas, labai aiškiai išdėstytas mokymosi įvairiose aplinkose aprašymas, pateikiant informaciją apie tokio mokymosi metu įgytas žinias ir kompetencijas, susietas su siekiamo akademinio kredito reikalavimais; nurodoma, kuriose mokymosi aplinkose įgytos žinios atitinka siekiamų akademinų kreditų reikalavimus.

Kam skirtas IŠPLĖSTINIS CV?

Išplėstinio gyvenimo ir veiklos aprašymo tikslas – išanalizuoti savo darbinę veiklą akcentuojant tai, ką kandidatas asmeniškai įvardintų svarbiais savo veiklos etapais, susijusiais su pasiekimais, už kuriuos siekiama akademinų kreditų. Kadangi informacijos apie savo pasiekimus pateikimas yra vienas iš lemiamų veiksmų atliekant įvairiose aplinkose įvykusio mokymosi vertinimą, išryškėja aiškumo kriterijaus svarba, šiam tikslui keliami struktūruotos informacijos apie mokymosi neformalioju ir savaiminiu būdu pasiekimų pateikimo reikalavimai.

Kaip rašyti IŠPLĖSTINĮ CV?

Kandidato pasiekimai aprašomi suskirstant į kategorijas ir sukuriama apibrėžta struktūra, leidžianti **išryškinti svarbiausius kandidato mokymosi etapus** ir **pagrįsti** siekimą įgyti akademinų kreditų. Mokymosi pasiekimai gali būti aprašomi naudojant įvairius aprašymo metodus. Karterio mokymosi pasiekimų taksonomija yra tik vienas iš metodų, metodikoje pateikiamas kaip pavyzdys, kuriuo remiantis galima aprašyti savo mokymosi pasiekimus.

Kandidatas, aprašydamas mokymosi pasiekimus, taip pat turėtų remtis studijų programos, iš kurios bus siekiama akademinų kreditų, apraše pateikiama informacija apie studijų dalyko siekinius / rezultatus susiejant juos su savo mokymosi pasiekimais.

Kandidato pasiekimai, remiantis Karterio mokymosi pasiekimų taksonomija, suskirstomi į tris **kategorijas** (žr. 5 lentelę):

- asmeninės savybės (arba būseną),
- įgūdžiai (arba veikimas)
- žinios (arba žinojimas).

5 lentelė. Mokymosi pasiekimų taksonomija

Protinės charakteristikos		Požiūriai ir vertybės	Asmenybės bruožai	Dvasinės savybės	BŪSENA
	Atvirumas Kūrybiškumas Vaizduotė	Daiktai Savasis ego Žmonės Grupės Idėjos	Principingumas Iniciatyvumas Darbštumas Emocingumas Gyvybingumas	Supratimas Atsakas	
ĮGŪDŽIAI	Protiniai įgūdžiai	Informaciniai įgūdžiai	Veiklos įgūdžiai	Socialiniai įgūdžiai	VEIKIMAS
	Organizavimas Analizė Vertinimas Sintezė	Informacijos gavimas užrašymas įsiminimas Perdavimas	Fizinės veiklos Organizaciniai Sprendimų priėmimas Problemos sprendimas	Bendradarbiavimas Lyderiavimas Derybos ir įtikinėjimas Pokalbis	
ŽINIOS	Faktinės žinios		Patirties žinios		ŽINOJIMAS
	Faktai Struktūros Procedūros Konceptijos Principai		Patirtis Internalizavimas Apibendrinimas Abstrakcija		

Šaltinis: Carter R. (1985)⁷.

Pateikiant detalų savo veiklos aprašymą, veikla skirstoma į atskirus laikotarpius pagal metus ir pagal kategorijas. Kategorijų aprašymai pateikiami kaip intarpai tarp laikotarpių pagal metus. Išplėstinį CV sudaro 3 dalys (žr. 6 lentelę):

1. Darbinės veiklos pasiekimai.
2. Pasiekimai mokantis neformaliojo būdu.
3. Pasiekimai mokantis savaiminiu būdu.

⁷ Carter, R. 1985. Taxonomy of objectives for professional educational studies, *Studies in Higher Education* 10(2): 135–149.

6 lentelė. Pasiekimų kategorijų aprašymas išplėstiniame CV

Pasiekimų kategorijos	Pasiekimų aprašymas
1. Darbinės aplinkos pasiekimai.	➤ nurodomos pareigybės ir atsakomybė; suteikti pažymėjimai, sertifikatai ar pan. ➤ Dokumentai, patvirtinantys buvusį mokymąsi. ➤ Remiantis studijų programos ir studijų dalyko aprašais bei Karterio taksonomija tiksliai aprašoma, kokios kompetencijos įgytos asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių – kategorijose
2. Pasiekimai mokantis neformaliuoju būdu.	➤ pateikiama informacija apie įvairius mokymosi būdus (seminarai, mokymai, stažuotės, kursai ir pan.); ➤ suteiktus pažymėjimus, sertifikatus ar pan. dokumentus, patvirtinančius įvykusį mokymąsi; ➤ remiantis studijų programos ir studijų dalyko aprašais bei Karterio taksonomija tiksliai aprašoma, kokios kompetencijos įgytos asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių – kategorijose
3. Pasiekimai mokantis savaiminiu būdu.	<i>detaliai</i> aprašomos sritys, kuriose vyko mokymasis: ➤ <i>detaliai</i> aprašomos sritys, kuriose vyko mokymasis (savanoriškas darbas įvairiose visuomeninėse organizacijose, už kurį negaunama piniginio atlygio, įvairus darbas visuomeniniais pagrindais) ➤ pridedamas literatūros, kuria buvo naudotasi mokantis, sąrašas; ➤ remiantis studijų programos ir studijų dalyko aprašais bei Karterio taksonomija tiksliai aprašoma, kokios kompetencijos įgytos asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių – kategorijose

Rekomenduojama pateikti informaciją, kuri tiesiogiai siejasi su kandidato pasirinktu dalyku, iš kurio jis tikisi gauti akademinį kreditą universitete.

Savo profesinę veiklą kandidatas gali aprašyti naudodamasis pateikta CV forma ir pavyzdžiu (žr. 7 ir 8 lenteles). Tiksliau įvardinti turimas žinias ir įgūdžius padėtų II dalies 3 priede pateiktas terminų žodynelis ir 5 priede pateikti pratimai, palengvinantys pasiekimų, įgytų darbinėje aplinkoje, neformaliojo ir savaiminio švietimo būdu identifikavimą ir aprašymą.

7 lentelė. Išplėstinio CV forma

Išplėstinis CV

Vardas Pavardė

1. DARBINĖS VEIKLOS PASIEKIMAI

Data (nuo – iki)	➤ <i>Nurodykite datą, kiek dirbote aprašomą darbą.</i>
Profesija arba pareigos	➤ <i>Nurodykite pareigas arba apibūdinkite profesiją (pareiginę instrukciją galite įdėti į priedus).</i>
Pagrindinės veiklos ir atsakomybės	➤ <i>Nurodykite pagrindinę veiklą ir atsakomybę.</i> ➤ <i>Išvardinkite visas funkcijas, užduotis, kurias teko ar tenka atlikti darbe.</i> ➤ <i>Jei būtina, nurodykite, kiek laiko (procentais ar valandomis) užėmė kiekvienos veiklos ar atsakomybės vykdymas.</i> ➤ <i>Labai svarbu pažymėti, kad dirbote kaip samdomas darbuotojas.</i>
Darbovietės pavadinimas ir adresas	➤ <i>Nurodykite darbovietės pavadinimą ir adresą. Pravartu būtų pateikti pagrindinę informaciją apie įmonę / įstaigą / instituciją / organizaciją, kurioje dirbote anksčiau ar dirbate dabar.</i>
Darbovietės veiklos sritis arba ūkio šaka	➤ <i>Nurodykite darbovietės veiklos sritį ar ūkio šaką.</i>
Asmeniniai gebėjimai ir kompetencijos	<i>Pagal Karterio taksonomiją ir/arba X studijų programos X studijų dalyko aprašą išvardinkite savo asmenines savybes, žinias, įgūdžius, gebėjimus ir kompetencijas, kuriuos įgijote darbe</i> Asmeninės savybės: – ..... – ..... – ..... Įgūdžiai: <i>Protiniai</i> – ..... – ..... – ..... <i>Informaciniai</i> – ..... – ..... – ..... <i>Veiklos</i> – ..... – .....

	Žinios: <i>Faktinės</i> – ..... – ..... <i>Patirties</i> – ..... – ..... <i>Kompetencijos</i> – ..... – .....
Išsilavinimas	➤ Šią skiltį pildykite tik tada, jeigu mokėtės formaliuoju būdu, kurio metu įgijote kvalifikaciją ir turite valstybės pripažintą diplomą.

Pastaba: lentelę atkurkite tiek kartų, kiek reikės.

2. PASIEKIMAI MOKANTIS NEFORMALIUOJU BŪDU

Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) temos ir potemės	Mokymosi pobūdis, organizatorius, data ir vieta	Mokymosi pagrindimas / įrodymas	Profesiniai įgūdžiai, gebėjimai ir kompetencijos
<i>Nurodomos temos, atitinkančios mokymosi metų įgytas žinias ir įgūdžius</i>	<i>Nurodoma, kokie buvo mokymai (seminarai, mokymai, stažuotės, kursai), kas juos organizavo, kur ir kada</i>	<i>Nurodomas suteikto pažymėjimo, sertifikato ar pan., patvirtinančio įvykusį mokymąsi, pavadinimas, data, kas išdavė, kiek valandų įskaityta ir pan.</i>	<i>Tiksliai išvardinama, kas buvo išmokta ir trijose – asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių – kategorijose bei kokios kompetencijos įgytos</i>

Pastaba: rašomos tik tos temos iš Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) studijų dalyko programos, kurių apimtį atitinka kandidato turimos žinios ir / ar kompetencijos.

3. PASIEKIMAI MOKANTIS SAVAIMINIŲ BŪDU

Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) temos ir potemės	Data	Šaltinis	Profesiniai įgūdžiai, gebėjimai ir kompetencijos
<i>Nurodomos temos, atitinkančios mokymosi metų įgytas žinias ir įgūdžius</i>	<i>Nurodoma, kada vyko mokymasis</i>	<i>Nurodoma, kur, koku būdu vyko mokymasis</i>	<i>Tiksliai išvardinama, kas buvo išmokta ir trijose – asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių – kategorijose bei kokios kompetencijos įgytos</i>

Pastaba: rašomos tik tos temos iš Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) studijų dalyko programos, kurių apimtį atitinka kandidato turimos žinios ir / ar kompetencijos.

8 lentelė. Išplėstinio CV pavyzdys

Išplėstinis CV

Vardenis Pavardenis

1. DARBINĖS VEIKLOS PASIEKIMAI

Data (nuo – iki)	2000–2012 m. m.
Profesija arba pareigos	Auklėtoja
Pagrindinė veikla ir atsakomybė	esu tiesiogiai atsakinga už darbą su vaikais. Mano veikla susijusi tiek su ugdomąja, tiek ir su priežiūros funkcija: 1) Padedu vaikams ruošti pamokas, spręsti konfliktus. 2) mokau socialinių įgūdžių, ieškau būdų, kaip veiksmingai išspręsti saviraiškos, mokymosi motyvacijos, užimtumo ir kitas asmenines ar socialines vaikų problemas. 3) organizuoju šventes ir išvykas. Galėčiau išskirti tokius vaidmenis Mokytojo Grupės vadovo Įgalintojo Derybininko Mediatoriaus Šeimos konsultanto Organizatoriaus
Darbovietės pavadinimas ir adresas	Vaikų globos namai „Bitė“ Lakštingalų g. 15, LT-10103, Vilnius Telefonas: (8 5) 277 7777 Faksas: (8 5) 277 7787 El. paštas: bite@lsga.lt
Darbovietės veiklos sritis arba ūkio šaka	Švietimas, stacionarinė globa
Asmeniniai gebėjimai ir kompetencijos	<i>Pagal Karterio taksonomiją išvardinkite asmenines savybes, žinias, įgūdžius, gebėjimus ir kompetencijas, kuriuos įgijote darbe</i> Asmeninės savybės: Dirbdama su vaikais ir mokydama juos įvairių dalykų išsiugdžiau kantrybę ir toleranciją. Supratau, kad esu ne tik švelni, mylinti, bet ir principinga bei reikli.

	Įgūdžiai: Protiniai – Gebu organizuoti, analizuoti ir vertinti duomenis Informaciniai – Gebu surinkti ir sisteminti reikiamą informaciją, pildyti dokumentaciją – gerai moku naudotis „Microsoft Office“ programomis (Word™, Excel™ ir PowerPoint™). Veiklos – Darbo patirtis su vaikais suformavo konsultavimo, konfliktų sprendimo, problemų sprendimo įgūdžius – Lankantis šeimose ir dirbant su šeimomis įgijau interviu vedimo patirties.
	Žinios: <i>Faktinės</i> Įgijau žinių apie globos sistemą Lietuvoje bei jos problemines sritis ..... <i>Patirties</i> Globos namuose gyvena vaikai nuo 6 iki 18 metų amžiaus, todėl darbinė tiek sava, tiek ir kolegų patirtis suteikė žinių apie šio amžiaus vaikų poreikius ir darbo su jais specifiką ..... <i>Kompetencija (-jos):</i> – kurti ir įgyvendinti socialinių problemų prevencijos programas
Išsilavinimas	➤ Šią skiltį pildykite tik tada, jeigu mokėtės formaliuoju būdu, kurio metu įgijote kvalifikaciją ir turite valstybės pripažintą diplomą.

2. PASIEKIMAI MOKANTIS NEFORMALIUOJU BŪDU

Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) temos ir potemės	Mokymosi pobūdis, organizavimas, data ir vieta	Mokymosi pagrindimas / įrodymas	Profesiniai įgūdžiai, gebėjimai ir kompetencijos
Kliento / -ų situacijos analizė ir vertinimas	KMU Slaugos ir rūpybos katedros seminaras „Kliento imitacija kaip praktikos įgūdžių mokymo metodas: atvejo scenarijus ir demonstravimas“, 2009 m. birželio 17 d.	Kauno medicinos universiteto dalyvio pažymėjimas Nr. PS-4-123-2255, trukmė – 5 val.	Asmeninės savybės: – kūrybiškumas – drąsa Įgūdžiai: – atpažinti klientų problemines situacijas – ... Žinios: – informacijos apie klientų situaciją rinkimo būdai – klientų situacijos analizės technikos charakteristikos, Kompetencija (-os) – nustatyti individo socialinių paslaugų poreikius
Interviu su specifinėmis klientų grupėmis (vaikais, paaugliais, senais žmonėmis, agresyviais, manipuliuojančiais ir nemotyvuotais klientais)	Kauno pedagogų kvalifikacijos centro seminaras „Darbas su vaikais, turinčiais emocijų ir elgesio sutrikimų“, 2011 m. spalio 10 d.	Kauno pedagogų kvalifikacijos centro pažymėjimas Nr. 9459, trukmė – 6 val.	Asmeninės savybės: Praktinių užsiėmimų metu atkreipiau dėmesį į tolerancijos svarbą dirbant su klientais, suvokiau, kad esu tolerantiška ir empatiška, turinti kantrybės bei... Įgūdžiai: – vaikų konsultavimas – atvejo aprašymo rengimas Žinios: – vaikų, turinčių emocijų ir elgesio sutrikimų, charakteristikos – Įvairių metodų taikymas – Kaip formuoti pagalbos tikslus ir uždavinius Kompetencija (-os): – vesti interviu su vaikais

Pastaba: rašomos tik tos temos iš Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) studijų dalyko programos, kurių apimtį atitinka kandidato turimos žinios ir / ar kompetencijos.

3. PASIEKIMAI MOKANTIS SAVAIMINIU BŪDU

Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) temos ir potėmės	Data	Šaltinis	Profesiniai įgūdžiai, gebėjimai ir kompetencijos
Interviu su specifinėmis klientų grupėmis	2007 birželio–liepos mėn.	Savanoriavau Markučių dienos centre	Asmeninės savybės: - kruopštumas - pareigingumas Įgūdžiai: - Organizavimo: padėjau socialinei darbuotojai organizuoti išvyką į Verkių regioninį parką. - Bendradarbiavimo: su 10 neįgaliųjų vykome į gamtą, žaidėme žaidimus bei ..... Žinios: - renginių organizavimo - žaidimų parinkimo specifinėms klientų grupėms Kompetencija (-jos) - organizuoti renginius

Pastaba: rašomos tik tos temos iš Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) studijų dalyko programos, kurių apimtį atitinka kandidato turimos žinios ir / ar kompetencijos.

4.4. REFLEKSIJA (SAVIANALIZĖ)

Kas yra refleksija?

Refleksija – tai aplanko skyrius, vertinimo komisijai suteikiantis ypač **vertingos** informacijos apie kandidato minties brandumą ir kritinio mąstymo gilumą. Jame kandidatas pateikia mokymosi **pasiekimų** apžvalgą (angl. *Position Statement*) – refleksiją, sujungiančią kandidato darbo patirtį su refleksija apie mokymosi ir savęs įvertinimo patirtį.

Kam skirta refleksija?

Šio dokumento tikslas yra atskleisti:

- ko pasiekta mokantis darbo aplinkoje ir kaip tai matyti kandidato atliekamame darbe ar darbe, kurį kandidatas yra dirbęs praityje;
- ko pasiekta mokantis neformaliai
- ko pasiekta mokantis savaiminiu būdu
- pateikti įrodymų, pagrindžiančių kandidato atliktą mokymosi savianalizę.

Kaip rašyti refleksiją?

Atlikdamas detalią bet kurioje aplinkoje vykusio mokymosi savianalizę, kandidatas išryškina pasiekimus, prisidėjusius prie jo / jos asmenybės raidos darbo aplinkoje, pateikiant nuorodas į kursus, mokymus, seminarus ir pan., turėjusius lemiamos įtakos.

Mokymosi pasiekimų apžvalga ir aprašymas, pagrindžiantis žinių atitiktį tam tikrai mokymo programai ir turimas kompetencijas, reikalingas tam tikram akademiniam kreditui gauti. Šiame dokumente atsispindi kandidato teorinės žinios (pridedamas mokslinės, teorinės ar metodinės literatūros, kurią kandidatas yra išanalizavęs, sąrašas; tekste pateikiamos nuorodos į literatūros sąrašą paminėtus autorius ir pan.).

Atliekama paskutiniųjų 5 metų refleksija.

Refleksijos forma ir pavyzdys pateikiami 9 ir 10 lentelėse.

9 lentelė. Refleksijos forma

REFLEKSIJA
Įgytų asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių aprašymas

ĮVADAS

I. DARBINĖ PATIRTIS

Refleksija (savianalizė)

II. MOKYMOSI NEFORMALIUOJU BŪDU PATIRTIS

Refleksija (savianalizė)

III. MOKYMOSI SAVAIMINIU BŪDU PATIRTIS

Refleksija (savianalizė)

IV. PAGRINDIMAS UNIVERSITETO KREDITAMS GAUTI

V. NUORODOS Į ŠALTINIUS:

10 lentelė. Refleksijos pavyzdys

REFLEKSIJA

Įgytų asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių aprašymas

ĮVADAS

Įvadas

Norėdama įrodyti turinti žinių, atitinkančių Mykolo Romerio universiteto „.....“ studijų dalyką, ir siekdama gauti 4 kreditus, savo darbinę patirtį suklasifikavau į atskiras aprašomąsias dalis. Toks aprašymas išsamiai atskleis ..... patirtį, kurią įgijau dirbdama, baigusi studijų teisės magistratūroje. Įgytą patirtį vertinu labai kritiškai ir išsamiai. Prieduose pateikiu išsamius įgytos patirties įrodymus: sertifikatus, santraukas iš darbo, ...

I. DARBINĖ PATIRTIS

Mano patirtis susijusi su sportu – baigiau specializuotus sportininkų mokymo kursus, dirbau mokykloje fizinio lavinimo mokytoja, ...

Vadovavimas sporto centrui „.....“

Refleksija (savianalizė)

Sporto centro „.....“ misija – įkvėpti kiekvieną suprasti, kad sveikas kūnas – raktas į pilnavertį gyvenimą. Ir nesvarbu koks esi, mes padėsime tau sukurti save. Šis sporto klubas – didžiausias Vilniuje ir 5 pagal dydį Baltijos regione. Klubas klientui siūlo aerobikos, lengvojo kultūrizmo, Rytų kovos menų, plaukimo ir treniruotes treniruoklių salėse, taip pat gausybę laisvalaikio ir poilsio po sunkios darbo dienos reikalingų pramogų: vandens pramogas, poilsį pirčių kompleksuose, galimybę atsigaivinti mėgstamu gėrimu vandens ir sporto baruose, masažo ir sveikatingumo paslaugas, grožio procedūras.

Kai pradėjau vadovauti šiam sporto klubui, suformavau viziją – sukurti analogiškų sporto klubų tinklą visoje Lietuvoje. Suprasdamas, kad svarbiausias dalykas – kliento poreikiai, lūkesčiai ir gera savijauta, kurdamas sporto klubą investavau lėšas taip, kad į jį atvykę lankytojai galėtų mėgautis visais įmanomais malonumais, kurių gausa skatinant klientą nuolat sugrįžti. Pas mus kas dieną apsilanko iki 4000 aktyvaus gyvenimo mėgėjų.

„Mes dažnai analizuojame mokymosi pasiekimus, tikėdamiesi tinkamai išspręsti darbinės problemos, bet dažniausiai tesugebame pernelyg kritiškai reaguoti į kolegų patirtį. Juk svarbu vertinti perspektyvas, kurios gali pakeisti pasaulį ir mus pačius“. (Mezirow, 1990)

Po universitetinių studijų 1970 m. galėjau tinkamai įvertinti savo galimybes panaudoti turimas žinias. Tačiau rinkos sąlygos neleido aktyviai investuoti į savo gebėjimus, todėl daugelis darbų, kuriuos dirbau, tapo rutininiai. Nepaisant to, mano požiūris į daugelį verslo, socialinių ir psichologinių dalykų labiau nusistovėjo ir turėjo galimybę susiformuoti.

Ankstyvaisiais 1990-aisiais įkūręs sporto centrą vidurinės mokyklos salėje, paramos sulaukiau mažai – tokiam centrui atsirasti priešinosi mokyklos mokinių tėvai. Klubo klientai buvo 16–30 metų vyrai. Žmonės nesuprato, kad sportas reikalingas ne tik rezultatams, bet ir poilsui.

Vertindamas galimybes, kad naudingiau, kai į sporto klubą gali užsukti visa šeima, 1995 m. persikėlėme į naujas patalpas, kur buvo ir baseinas, pirtis, grožio kabinetas, vaikų kambarys. Nuo tada į sporto klubą galėjo ateiti visa šeima. Teko samdyti didesnę, profesionalesnę darbo komandą. Iki 2000 persikėlėme į dar didesnes patalpas, kuriose galėjome suteikti dar didesnę paslaugų komplektą.

II. MOKYMOŠI NEFORMALIUOJU BŪDU PATIRTIS

Lankiau įvairius kursus, seminarus, konferencijas (žr. priedą). ...Tai padėjo man įgyti žinių ir įgūdžių, reikalingų .....

Refleksija (savianalizė)

Vadovavimas sporto klubui išmokė mane daugelio strateginių ir vadybinių dalykų – planuoti, numatyti, analizuoti rinką, bendrauti ir bendradarbiauti su žmonėmis, atrinkti personalą, ... Įgijusi žinių, gilindamasi į teorines abstrakcijas ir patarimus, lankydama kursus dabar savarankiškai galiu:

- sukurti verslo planą
- parengti darbo planus (metinius, pusmetinius, savaitinius)
- konsultuoti kuriant verslo planą
- suprasti finansinio planavimo, kontrolės ir audito metodus ir būdus
- .....
- taikyti vadybinius gebėjimus, tokius kaip: .....
- suburti sėkmingai ir perspektyviai dirbančią 20 žmonių komandą.
- .....

III. MOKYMOŠI SAVAIMINIU BŪDU PATIRTIS

Mano darbas glaudžiai susijęs su tokiais strateginio valdymo komponentais, kaip.....

Refleksija (savianalizė)

Koncepcija

„Dažniausiai biznio galimybės žmogui atveria saviraiškos galimybes. Kiek jomis žmogus linkęs pasinaudoti?“ (Marsick, 1990).

Galimybė laiku įžvelgti naujas verslo rinkas gali lemti..... Naujų poilsio galimybių ir būdų paieška leido susipažinti su ..... Strateginis verslo planas leido ..... Ir nors dažniausiai galime rasti įspėjimų dėl ..... , tačiau, kaip rodo patirtis, ...

Kaip rašo Wolfenden (1960), „galimybė kurti ir eksperimentuoti leidžia .....“

Sporto klubo perorganizavimas leido ..... Be abejo, reikėjo įvertinti pavojus, tokius kaip ..... Pvz., konkurentai .....

Peteris Senge organizacijų vadybos klasikiniame vadovylyje „Organizacijų mokymasis“, primena mums, kad pažinimo procesas ..... Ši tiek praktinė, tiek teorinė abstrakcija leidžia praktikos pasiekimus vertinti kaip .....

(Handy, 1994)

Strateginio valdymo koncepcijos ir praktika leidžia .....

Pratęsdamas savo asmeninį indėlį mokantis naujų idėjų ..... ir apibendrinamas gebėjimus, kuriuos įgijau ..... šią patirtį vertinu kaip .....

Kaip See Saws rašo, „tai priklauso nuo gyvenimo kokybės poreikių. Jei mes žinotume, kaip ir kodėl kažkas atsitinka, ...“ (Handy, 1994)

Jei sėkmė lemiamą ....., tai finansinės operacijos .....

Saugumas, bendradarbiavimas, išvalga, ... lemia verslo sėkmės ateitį.

Tenka pripažinti, kad daugeliu atvejų galima būtų taikyti ir ..... kas leistų veiklą vykdyti dar efektyviau.

IV. PAGRINDIMAS UNIVERSITETO KREDITAMS GAUTI

Pagrindimas universiteto kreditams gauti

Apibendrinant visas aprašomąsias dalis, galima įvertinti mano gebėjimus, asmenines savybes, įgūdžius. Remdamasis tuo, kas išdėstyta, siekiu gauti bakalauro studijų dalyko „Strateginis valdymas“ 4 kreditus.

Galiu įrodyti, kad mano gebėjimai yra šie:

- 1 – galiu apibūdinti strateginį valdymą kaip .....*
- 2 – analizuoju sistemas ir procedūras .....*
- 3 – pateikiu darbų .....*
- 4 – galiu paaiškinti finansinių operacijų privalumus .....*
- 5 – .....*
- 6 – suvokiu vadybos informacijos sistemą .....*
- 7 – apibendrinau informaciją, idėjas, rinkos tyrimus .....*
- 8 – .....*
- 9 – paskelbiau analitinę publikaciją apie riziką .....*

V. NUORODOS Į ŠALTINIUS:

Act of Parliament. 1974. *Health and Safety at Work Act HMSO.*

Handy, C. 1994, *The Empty Raincoat*, Hutchinson.

Hanson, A.; Minten, S. & Taylor, P. 1996. *Graduate Employment in the Sport and Recreation Industry – executive summary.* SPRITO.

Health & Safety Executive. 1992. *Management of Health & Safety at Work*

Regulations HMSO.

J. M. Consulting (1992). *Introduction to business Planning JBC.*

Marsick. 1990. Action Learning and Reflection in the Workplace, in Mezirow, J and Associates. *Fostering Critical Reflection in Adulthood.* Jossey-Bass. California.

Mezirow, J. 1990 and Associates, *Fostering Critical Reflection in Adulthood.* Jossey-Bass, California.

Schon, D. 1989. *Educating The Reflective Practitioner,* Jossey Bass. California.

Wolfenden Committee. 1960. *Sports and the Community* CCPR.

4.5. PRIEDAI

Kas yra priedai?

Priedai – tikslingai atrinkti įvairūs dokumentai.

Kas pateikiama prieduose?

Prieduose turi būti pateikiami visi išplėstiniame CV minimi dokumentai.

- Formalųjų mokymąsi patvirtinantys diplomai (galima pateikti ir studijų programas, už kurias atsiskaičius buvo gautas diplomai).
- Neformaliojo mokymosi pasiekimų pagrindimas: pateikiami trečiosios šalies dokumentai, liudijantys, kad juos pateikęs asmuo iš ankstesnio mokymosi turi žinių, adekvačių akademinio kredito reikalavimams (sertifikatai, kursų, seminarų baigimo pažymėjimai, stažuotes įrodantys dokumentai ir pan.).
- Savaiminio mokymosi pasiekimų pagrindimas.
- Garso ir vaizdo medžiaga, pateikiama tais atvejais, kai dokumentuojami tam tikri specifiniai su užduočių atlikimu susiję įgūdžiai;
- rekomendaciniai laišakai ir pan., įrodantys, kad juos pateikęs asmuo turi **ne tam tikrą** patirties metų **skaičių**, bet žinių, įgūdžių ar kompetencijų, kurios gali būti pakankamos siekiant akademinį kreditą.
- Pareiginės instrukcijos.
- Publikacijos, straipsniai ir t. t.
- Elektroniniai dokumentai (CD, CD-ROM, DVD, HD-ROM).

METODIKOJE NAUDOTA LITERATŪRA

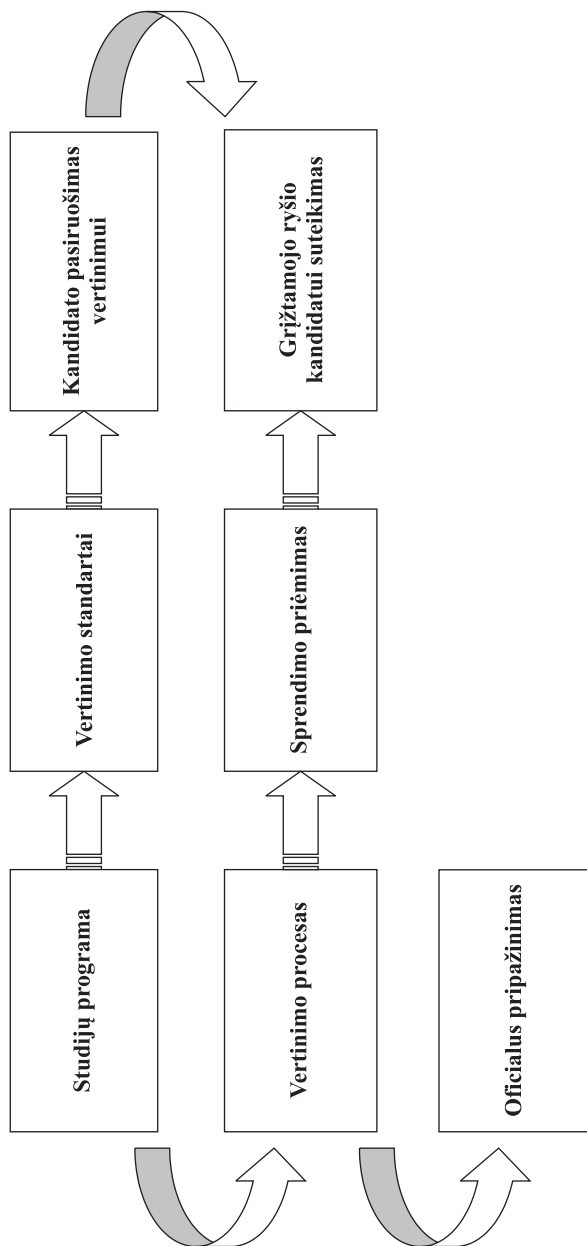
1. Burkšaitienė, N., Šliogerienė, J., Tuomaitė, V., Adomaitienė, J., Ališauskienė, R. (2008). *Neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų žinių ir įgūdžių vertinimas bei pripažinimas universitetinėse studijose*: [vadovas]. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
2. Carter, R. 1985. A taxonomy of objectives for professional educational studies, *Studies in Higher Education* 10(2).
3. Ivany, R. E.; White, D. E.; Myers, D. 2003. The portfolio college: A new model for technical/vocational education, *Nova Scotia Community College News*.
4. Johnson, L. C. 2001. *Socialinio darbo praktika*. Vilnius.
5. Knapper, C. K.; Cropley, A. J. 2000. *Lifelong learning in higher education*. (3rd Ed.). London: Kogan Page.
6. Paulson, F. L.; Paulson, P. R.; Meyer, C. A. 1991. What makes a portfolio a portfolio? Eight thoughtful guidelines will help educators encourage self-directed learning, *Educational Leadership* 48: 60–63.

PRIEDAI

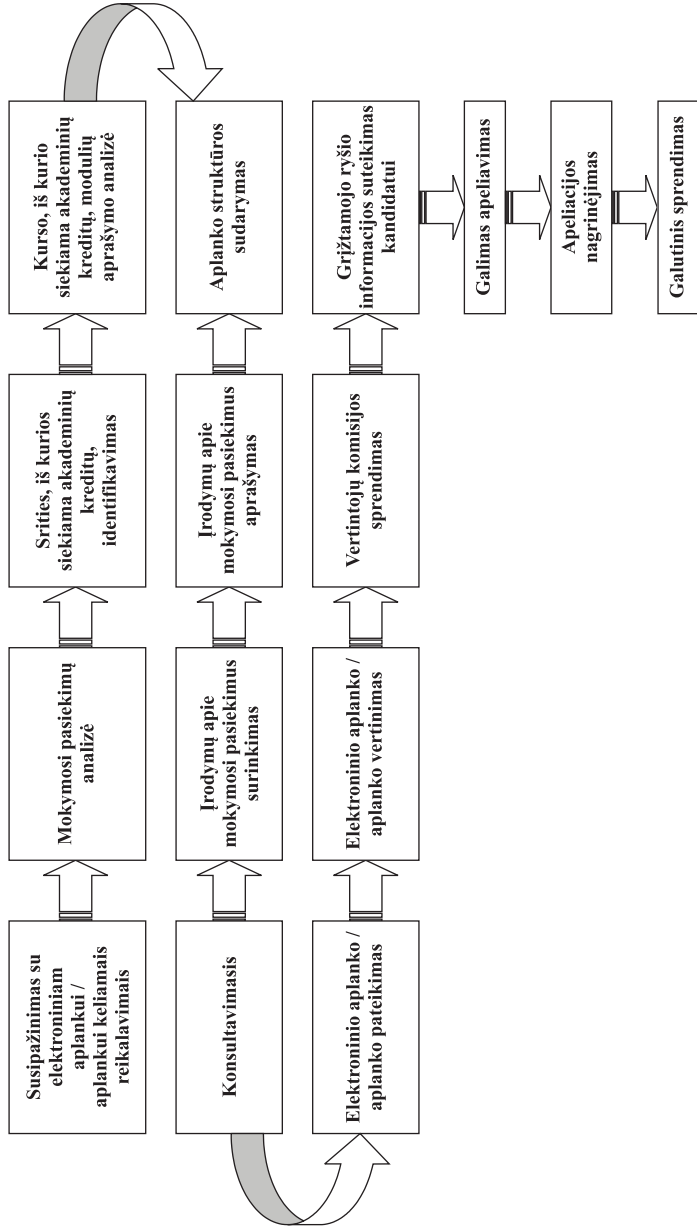
1 priedas.
NEFORMALIOJO IR SAVAIMINIO MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO MODELIS
šaltinis: Burkšaitienė (2008)

2 priedas.

ELEKTRONINIŲ APLANKŲ / APLANKŲ PAGRĮSTAS NEFORMALIOJO IR SAVAIMINIO MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO MODELIS

Šaltinis: Burkskaitienė (2008)

3 priedas.

SOCIALINIO DARBO METODIKOS DALYKO TESTO PAVYZDYS

SOCIALINIO DARBO METODIKA (BENDROJI DALIS)

TESTAS

I. Parinkite vieną tinkamą atsakymą ir pažymėkite ratuku (po 1 balą už atsakymą).

1. Dirbant su šeima svarbu:

- a. užmegzti rūpinimosi ir supratimo santykius su pavieniais šeimos nariais;
- b. užmegzti santykius su visa šeima;
- c. surasti problemos kaltininką šeimoje ir dirbti su juo;
- d. jei yra vaikų, juos reikia apsaugoti nuo dalyvavimo sprendžiant problemą;
- e. padėti visai šeimai prisiimti atsakomybę už problemos sprendimą;
- f. kiekvienas šeimos narys turi įvardinti savo lūkesčius ir pasakyti, kaip supranta problemą;
- g. tik b), e) ir f)
- h. tik a), c) ir f)
- i. visi išvardinti atvejai

2. Kuris iš išvardintų apibūdinimų netinka *intervencijai* apibrėžti:

- a) Intervencija – tai darbuotojo veikla, susijusi su pokyčio siekimu sisteminiu požiūriu.
- b) Intervencija yra tikslinga veikla, skirta konkrečiam tikslui, panaudojant darbuotojo kūrybiškumą, žinias, įgūdžius, vertybėmis ir kompetencija.
- c) Intervencija – tai specifinė socialinio darbuotojo veikla, susijusi su žmonių sistemomis ar procesais, ir kontroliuojanti kliento gyvenimo situaciją.
- d) Intervencija apima tokias sąvokas: gydymas, planingas pokytis, socialinė intervencija.

3. Kuris iš išvardintų principų nėra socialinio darbo vertybė:

- a) kliento apsisprendimas
- b) tikslinga jausmų išraiška

- c) kontroliuojama emocinė aplinka
- d) konfidencialumas
- e) priėmimas
- f) psichosocialinis įvertinimas
- g) nesmerkiamas požiūris

4. Interviu metu klientas atsistoja ir agresyviai artinasi prie jūsų.

Ką jūs pirmiausia darote:

- a) iškviečiate apsaugą;
- b) liepiate klientui išeiti;
- c) didinate kliento sąmoningumą skatindamas pasidalinti rūpesčiais ir jausmais;
- d) ramiu balsu liepiate atsisėsti.

5. Konsultuojate porą dėl santykių problemų šeimoje. Vyras ima pasakoti apie žmonos seksualines problemas. Žmona paprašo vyro nekalbėti apie tai. Jūs:

- a) pasiūlote tęsti pradėtą pokalbį;
- b) empatiškai sureaguoiate į klientės išsakytą prašymą;
- c) padrąsinate klientę kalbėti;
- d) paskiriate individualų susitikimą su kliente.

6. Kurios iš išvardintų funkcijų nėra šeimos funkcija?

- a) ekonominė
- b) emocinė
- c) dvasinio bendravimo
- d) seksualinė erotinė
- e) socializacijos
- f) individualizacijos

7. Įgalinimas socialiniame darbe reiškia, kad

- a) socialinis darbuotojas kontroliuoja kliento gyvenimą ir viską daro kliento labui, kad jis nesijaustų vienišas;
- b) socialinis darbuotojas padeda ir moko klientą kaip spręsti problemas, savarankiškai susidoroti su iškilusiais sunkumais;
- c) socialinis darbuotojas padeda ir moko klientą, kaip išvengti problemų ir sudėtingų situacijų gyvenime.
- d) klientas viską daro savarankiškai be socialinio darbuotojo pagalbos, o socialinis darbuotojas stebi ir fiksuoja procesą;

- e) klientas padeda socialiniam darbuotojui priimti svarbius sprendimus dėl problemų sprendimo;

8. Konfrontuoti socialinis darbuotojas gali tuomet, kai:

- a) pastebimas prieštaravimas tarp kliento išsakytų dviejų teiginių;
- b) pastebimas prieštaravimas tarp kliento verbalinio ir neverbalinio elgesio;
- c) klientas atkakliai vengia kalbėti apie problemą;
- d) klientas nedaro to, kas buvo suplanuota pagalbos procese;
- e) kliento pateikta informacija nesutampa su informacija (apie tą patį dalyką), gauta iš kliento aplinkos;
- f) visi išvardinti atvejai; tik a), b) ir d)

9. Sistemų teorija teigia, kad:

- a) kiekvienas individas turi savo poreikių sistemą. Problemų kyla tada, kai poreikiai nepatenkinami.
- b) individo problemos traktuojamos kaip vidinės individo sistemos problemos, t. y. emocinės ir elgesio problemos, kur socialinis darbuotojas turi nustatyti jų priežastį ir skirti „gydymą“.
- c) individas yra susijęs su daugeliu sistemų, t. y. jis yra veikiamas aplinkos, todėl pagalbos procese būtina atsižvelgti į individą supančią aplinką.

II. Pažymėkite teisingus teiginius „T“ raide, o neteisingus „N“ raide (nepažymėti atsakymai bus laikomi neteisingais) (po 1 balą už atsakymą):

10.		Vienas iš socialinio darbo principų yra patarti klientui, kaip jam geriau pasiegti sunkioje situacijoje.
11.		Interviu metu klientas gali tylėti dėl daugelio priežasčių, todėl socialinis darbuotojas neturėtų išsigąsti, bet stengtis suvokti tylos reikšmę.
12.		Duomenys apie klientą ar atvejo aprašymai gali būti panaudoti, kai reikia įrodyti socialinio darbuotojo kompetenciją arba aplaidumą.
13.		Profesinėje veikloje, kilus asmeninių ir profesinių vertybių konfliktui, socialinis darbuotojas turi vadovautis asmeninėmis vertybėmis.
14.		Vienas iš socialinio darbo principų yra pradėti nuo to taško, kur yra klientas.

15. Išvardinkite interviu tipus ir parašykite, į kokį klausimą siekiama rasti atsakymą kiekvieno interviu metu (6 balai):

a) _____ -

---

b) _____ -

---

c) _____ -

---

16. Pasitelkdami empatiją parašykite atsakymą (6 balai):

„Aš negaliu susirasti merginos, nes esu toks storas“ _____

---

17. Pakeiskite klausimus, kurie jums atrodo netinkamai suformuluoti (5 balai):

a) Ar jūs pykstate? _____

---

b) Kaip jums pavyko išgyventi tokius baisumus? _____

---

c) Kodėl jūs toks liūdnas? _____

_____

d) Ką ketinate daryti? _____

_____

e) Ar negalėtumėt dar kieno nors paprašyti pagalbos? _____

_____

SOCIALINIO DARBO METODIKA (BENDROJI DALIS)
TESTAS
ATSAKYMAI

Parinkite vieną tinkamą atsakymą ir pažymėkite jį ratuku (po 1 balą už atsakymą).

1. **Dirbant su šeima svarbu:**
g) tik, b), e) ir f)

2. **Kuris iš išvardintų apibūdinimų netinka *intervencijai* apibrėžti:**
c) Intervencija – tai specifinė socialinio darbuotojo veikla, susijusi su žmonių sistemomis ar procesais ir kontroliuojanti kliento gyvenimo situaciją

3. **Kuris iš išvardintų principų nėra socialinio darbo vertybė:**
f) psichosocialinis įvertinimas

4. **Interviu metu klientas atsistoja ir agresyviai artinasi prie jūsų. Pirmiausia, ką jūs darote, tai:**
d) ramiu balsu liepiate atsisėsti.

5. **Konsultuojate porą dėl santykių problemų šeimoje. Vyras ima pasakoti apie žmonos seksualines problemas. Žmona paprašo vyro nekalbėti apie tai. Jūs:**
b) empatiškai sureaguojate į klientės išsakytą prašymą.

6. **Kurios iš išvardintų funkcijų nėra šeimos funkcija?**
f) individualizacijos

7. **Įgalinimas socialiniame darbe reiškia, kad**
b) socialinis darbuotojas padeda ir moko klientą, kaip spręsti problemas, savarankiškai susidoroti su iškilusiais sunkumais.

8. **Konfrontuoti socialinis darbuotojas gali tuomet, kai:**
f) visi išvardinti atvejai.

9. Sistemų teorija teigia, kad:

- c) Individas yra susijęs su daugeliu sistemų, t. y. jis yra veikiamas aplinkos, todėl pagalbos procese būtina atsižvelgti į individą supančią aplinką.

Pažymėkite teisingus teiginius „T“ raide, o neteisingus „N“ raide (nepažymėti atsakymai bus laikomi neteisingais) (po 1 balą už atsakymą):

10.	N	Vienas iš socialinio darbo principų yra patarti klientui, kaip jam geriau pasielgti sunkioje situacijoje.
11.	T	Interviu metu klientas gali tylėti dėl daugelio priežasčių, todėl socialinis darbuotojas neturėtų išsigąsti, bet stengtis suvokti tylos reikšmę.
12.	T	Duomenys apie klientą ar atvejo aprašymai gali būti panaudoti, kai reikia įrodyti socialinio darbuotojo kompetenciją arba aplaidumą.
13.	N	Profesinėje veikloje, kilus asmeninių ir profesinių vertybių konfliktui, socialinis darbuotojas turi vadovautis asmeninėmis vertybėmis.
14.	T	Vienas iš socialinio darbo principų yra pradėti nuo to taško, kur yra klientas.

15. Išvardinkite interviu tipus ir parašykite, į kokią klausimą siekiama rasti atsakymą kiekvieno interviu metu (6 balai):

- a) Informacinis –
Kokia yra problema?
- b) Diagnostinis –
Ką reikia daryti, siekiant išspręsti problemą?
- c) Terapinis –
Kokie reikalingi kliento ir jo socialinės situacijos pokyčiai problemai spręsti?

16. Parašykite empatišką atsakymą (5 balai):

„Aš negaliu susirasti merginos, nes esu toks storas.“

Tu negali susirasti merginos ir tas tave labai liūdina. Jautiesi vienišas ir niekam nereikalingas. Nežinai, ką galvoti dėl ateities ir bijai, kad tai ne vien tik antsvorio problema.

17. Pakeiskite klausimus, kurie jums atrodo netinkamai suformuluoti (5 balai):

a) Ar jūs pykstate?

Ką dabar jaučiate? / Kas vyksta jumyse?

b) Kaip jums pavyko išgyventi tokius baisumus? _____

c) Kodėl neatėjote vakar į konsultaciją?

Kas vakar atsitiko, kad negalėjote ateiti į konsultaciją?

d) Ką ketinate daryti? _____

e) Ar negalėtumėt dar kieno nors paprašyti pagalbos?

Kas dar jums galėtų padėti?

Vertinimas:

Iš viso 30 balų už testą.

Pažymys	Pažymio pavadinimas žodžiu	Reikalaujama žinių apimtis (balais)
10	puikiai	29–30
9	labai gerai	27–28
8	gerai	25–26
7	vidutiniškai	22–24
6	patenkinamai	19–21
5	silpnai	15–18
4	nepatenkinamai	11–14
3	blogai	7–10
2	labai blogai	3–6
1	visai blogai	0–2

4 priedas. ATVEJO ANALIZĖS PAVYZDYS

Atvejo analizė

Išnagrinėkite pateiktą atvejį. Kokia būtų jūsų, kaip socialinio darbuotojo, intervencija šiuo atveju? Kokių pokyčių siektumėte?

Atvejo aprašymas

Socialinis darbuotojas, lankydamasis mažoje kaimo ligoninėje, sužino, kad pacientas, vardu Robertas, serga AIDS ir negauna reikiamos kasdienės priežiūros. Ligoninės personalas neturi pakankamai žinių apie šią ligą, nes tai pirmasis pacientas, sergantis AIDS šioje ligoninėje. Robertas buvo nenupraustas, o jo kambarys netvarkytas. Robertas visiškai nesikelia iš lovos. Jam duotas puodas šlapintis ištuštinamas tik du kartus per 24 valandas. Robertui neleista pasirinkti maisto, nors tai nurodyta paskyrimo kortelėje. Medicinos sesuo teigia, kad personalas turi labai daug darbo su sunkiais ligoniais, todėl tiesiog kartais nelieka laiko reikiamai priežiūrai. Personalas bijo Roberto – netgi nenorėjo, kad jis būtų guldomas į ligoninę. Pacientas paguldytas į ligoninę tik gydytojo reikalavimu.

Atvejo analizės pavyzdys

Socialinis darbuotojas, remdamasis savo, kaip profesionalo, vertybėmis turėtų imtis iniciatyvos keisti situaciją, kad Robertas gautų deramą priežiūrą. Socialinio darbuotojo turimos žinios apie paciento priežiūrą rodo, kad jis yra diskriminuojamas teikiant pagalbą. Pirmiausia socialinis darbuotojas turėtų surinkti reikiamą informaciją apie Roberto situaciją ligoninėje. Pagrindinis informacijos šaltinis yra pats pacientas, todėl socialinis darbuotojas turėtų paklausti Roberto, kokia priežiūra jam suteikta per paskutines 24 valandas, kas iš personalo buvo įėjęs į jo kambarį.

Socialinis darbuotojas taip pat turėtų pasikalbėti su vyriausiąja medicinos seserimi, kuri atsakinga už Roberto slaugą. Sužinoti, kaip traktuojami kiti ligoniai, ar Roberto atvejis yra išskirtinis, ir kaip personalas žiūri į AIDS sergantį ligonį. Tačiau socialinis darbuotojas turėtų būti atsargus, apklausdamas medicinos seserį, kad nepakenktų Robertui.

Socialinis darbuotojas taip pat turėtų susisiekti su Roberto gydytoju, aptarti jo situaciją.

Susitikęs su ligoninės administratorium socialinis darbuotojas turėtų išsiaiškinti, ar personalas buvo supažindintas su AIDS pacientų slauga, t. y. aptarti personalo pasiruošimą slaugyti AIDS sergančius ligonius. Roberto situacija rodo, kad personalas aiškiai bijo paciento, kad reikia kursų, kurie ne tik suteiktų žinių apie saugų gydymą, bet ir padėtų įveikti baimę. Socialinis darbuotojas galėtų padėti organizuoti specialius mokymus, per kuriuos sprendžiant Roberto problemą dalyvautų ir vyresnioji medicinos sesuo, siekiant sumažinti jos priešišumą.

Planuodamas intervenciją, socialinis darbuotojas turi pasinaudoti turimomis žiniomis apie ligoninės sistemą ir apie įvairių posistemų tarpusavio sąveiką. Jo tikslas – geresnė Roberto priežiūra, taip pat siekis pakeisti personalo požiūrį į šį ligonį, kad jie geriau rūpintųsi ne tik Robertu, bet ir būsimais AIDS pacientais, nebijodami užsikrėsti. Jam reikės dirbti su dviem vadovaujančiomis sistemomis – gydytojo ir administratoriaus. Socialinis darbuotojas taip pat turėtų leisti personalui pajusti, kad nieko nekaltina dėl susidariusios padėties, o tik nori padėti išspręsti susidariusią problemą. Toks požiūris leistų ligoninės darbuotojams patiems įvertinti jų teikiamą priežiūrą ir keisti tam tikrus dalykus, kurie pagerintų AIDS sergančių ligonių slaugą.

(Atvejis parengtas ir modifikuotas iš šaltinio: Johnson, 2001)

Vertinimas:

Atvejo analizė vertinama už teorinių žinių pritaikymą nagrinėjant konkretų atvejį, problemos suvokimą, analizės aiškumą ir nuoseklumą, gebėjimą argumentuotai pagrįsti metodų pasirinkimą.

5 priedas.

REKOMENDUOJAMAS IŠPLĖSTINIS STUDIJŲ REZULTATŲ VERTINIMO SISTEMOS APRAŠAS

Išlaikymo slenkstis	Pažymys ir trumpas žinių ir gebėjimų apibūdinimas	Išsamus žinių ir supratimo apibūdinimas	Išsamus gebėjimų apibūdinimas
Išlaikyta	10 (puikiai) Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai	Puikios, išskirtinės, visapusiškos žinios ir jų taikymas sprendžiant sudėtingas praktines problemas. Asmuo savarankiškai studijavo papildomą medžiagą. Puikiai supranta ir vartoja sąvokas, geba analizuoti jas platesniame dalyko kontekste. Originaliai ir nepriklausomai mąsto. Puikūs analitiniai ir vertinimo įgūdžiai, išvalga. Puikus pasirengimas tolesnėms studijoms.	Puikiai taiko teorines žinias. Puikiai atlieka sudėtingas nestandartines užduotis. Nepritekaištinga, išskirtinė atlikimo kokybė. Puikūs raiškos ir pristatymo įgūdžiai. Gerai supranta, ką ir kodėl daro.
<i>Pasiekta daugiau kaip 95 proc. studijų dalyko tikslų</i>			

Išlaikymo slenkstis	Pažymys ir trumpas žinių ir gebėjimų apibūdinimas	Išsamus žinių ir supratimo apibūdinimas	Išsamus gebėjimų apibūdinimas
Išlaikyta	9 (labai gerai) Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai	Tvirtos, geros, visapusiškos žinios ir jų taikymas sprendžiant sudėtingas praktines problemas. Asmuo savarankiškai studijavo papildomą medžiagą. Puikiai supranta studijuojamą dalyką, tinkamai vartoja sąvokas. Originaliai ir nepriklausomai mąsto. Labai geri analitiniai, vertinimo ir sintezės įgūdžiai. Labai geras pasirengimas tolesnėms studijoms.	Labai gerai taiko teorines žinias. Lengvai atlieka sudėtingas tipines užduotis. Labai gera atlikimo kokybė. Labai geri raiškos ir pristatymo įgūdžiai. Supranta, kokius metodus, techniką taiko ir kodėl.
<i>Pasiekta daugiau kaip 85 proc. studijų dalyko tikslų</i>			

Išlaikymo slenkstis	Pažymys ir trumpas žinių ir gebėjimų apibūdinimas	Išsamus žinių ir supratimo apibūdinimas	Išsamus gebėjimų apibūdinimas
Išlaikyta	8 (gerai) Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai	Geresnės nei vidutinės žinios ir jų taikymas sprendžiant praktines problemas. Susipažino su privaloma medžiaga. Geba savarankiškai dirbti su papildoma medžiaga. Supranta sąvokas ir principus, juos taiko tinkamai. Gerai argumentuoja ir argumentus pagrindžia faktais. Geras pasirengimas tolesnėms studijoms.	Gerai taiko žinias. Teisingai atlieka vidutinio sudėtingumo ir sunkesnės užduotis. Gera atlikimo kokybė. Geri raiškos ir pristatymo įgūdžiai. Žino, kokius metodus, technikas taikyti.
	7 (vidutiniškai) Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų	<i>Pasiekta daugiau kaip 75 proc. studijų dalyko tikslų</i> Vidutinės žinios, yra neesminių klaidų. Žinias taiko praktinėms problemoms spręsti. Susipažino su pagrindine medžiaga. Supranta ir vartoja sąvokas ir principus. Kelios esminės dalys susitejamos į visumą. Pakankamai gerai argumentuoja. Pakankamas pasirengimas tolesnėms studijoms.	Žinios taikomos vadovaujantis pateiktais pavyzdžiais. Gera atlikimo kokybė. Teisingai atlieka vidutinio sunkumo užduotis. Pakankami raiškos ir pristatymo įgūdžiai.
		<i>Pasiekta daugiau kaip 65 proc. studijų dalyko tikslų</i>	

Išlaikymo slenkstis	Pažymys ir trumpas žinių ir gebėjimų apibūdinimas	Išsamus žinių ir supratimo apibūdinimas	Išsamus gebėjimų apibūdinimas
Išlaikyta	6 (patenkinamai) Žinios ir gebėjimai (igūdžiai) žemesni nei vidutiniai, yra klaidų	Žemesnės negu vidutinės žinios, yra klaidų. Žinias taiko nesudėtingoms praktinėms problemoms spręsti. Susipažino su pagrindine medžiaga. Patenkinamai suvokia sąvokas, geba savais žodžiais apibūdinti priimanąją informaciją. Analizuojant susitelkiama į keletą aspektų, tačiau nesugebama jų susieti. Patenkinamas pasirengimas tolesnėms studijoms.	Žinios taikomos vadovaujantis pateiktais pavyzdžiais. Patenkinama atlikimo kokybė. Moka veikti pagal analogiją. Teisingai atlieka lengvas užduotis, bet nesuvokia sudėtingesnių. Patenkinami raiškos ir pristatymo igūdžiai.
	5 (silpnai) Žinios ir gebėjimai (igūdžiai) atitinka minimalius reikalavimus	<i>Pasiekta daugiau kaip 55 proc. studijų dalyko tikslų</i> Žinios atitinka minimalius reikalavimus. Žinias taiko nesudėtingoms praktinėms problemoms spręsti. Paprastas įsisavintų sąvokų vartijimas, teksto atpasakojimas. Atsakymas sutelktas į vieną aspektą. Minimalus pasirengimas tolesnėms studijoms <i>Pasiekta ne mažiau kaip pusė studijų dalyko tikslų</i>	Minimalūs pakankami gebėjimai problemoms spręsti vadovaujantis pavyzdžiais. Geba veikti pagal analogiją. Patenkinami raiškos ir pristatymo igūdžiai.

Išlaikymo slenkstis	Pažymys ir trumpas žinių ir gebėjimų apibūdinimas	Išsamus žinių ir supratimo apibūdinimas	Išsamus gebėjimų apibūdinimas
4	Nepatenkinamai	Žinios neatitinka minimalių reikalavimų	Gebėjimai neatitinka minimalių reikalavimų
3	Netenkinami minimalus		
2	reikalavimai		
1		<i>Pasiekta mažiau kaip pusė studijų dalyko tikslų</i>	

*Parengta pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. liepos 24 d. įsakymą Nr. ISAK-2194 „Dėl studijų rezultatų vertinimo sistemos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 86-3437) ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos rekomendacijas studijų rezultatų vertinimui tobulinti.

6 priedas. PRATIMAI

I. DARBINĖS VEIKLOS ŽINIŲ IR ĮGŪDŽIŲ APRAŠYMAS

1 pratimas. Sudarykite savo darbinės veiklos sąrašą (į sąrašą turi įeiti jūsų profesinė veikla visu etatu, puse etato, valandinis darbas, savanoriška veikla ir pan.). Nurodykite darbovietę. Pažymėkite kiekvienos darbinės veiklos pareigybes, t. y. – už ką buvote atsakingi, o taip pat įgytus įgūdžius, gebėjimus, žinias ir / ar kompetencijas.

Data	Darbinė veikla	Pareigybės	Įgyti įgūdžiai, žinios, gebėjimai ir / ar kompetencija (-os)

II. NEFORMALIUOJU BŪDU ĮGYTŲ ŽINIŲ IR ĮGŪDŽIŲ PAGRINDIMAS

2 pratimas. Aprašykite neformalioju mokymo būdu įgytas žinias ir įgūdžius. Sudarykite sąrašą mokymų programų, kursų, seminarų, kuriuose dalyvavote. Išskirkite įgytas įgūdžius, gebėjimus, žinias ir / ar kompetencijas.

Data	Neformalusis švietimas	Įgyti įgūdžiai, žinios, gebėjimai ir / ar kompetencija (-os)

3 pratimas. Pažymėkite neformalioju būdu įgytus įgūdžius, ir pagrįskite tai dokumentaliai. Pasirinkite tik tas temas, kurių žinias ir įgūdžius galite pagrįsti dokumentais. *Patirties* skiltyje surašykite, kokios patirties, žinių ir įgūdžių įgijote. Mokymosi pagrindimo skiltyje įrašykite, kur ir kada įgijote minimalios patirties, sertifikatų, pažymėjimų ir pan. numerius, išdavimo datą, kas ir kada išdavė.

Socialinio darbo metodika (bendroji dalis)

Eil. Nr.	Temos	Jūsų atitinkama patirtis	Mokymosi pagrindimas / įrodymas
20.	Socialinio darbo metodo samprata.		
21.	Pagrindiniai socialinio darbo metodai.		
22.	Socialinis darbas mikro-, mezo- ir makrolygmenimis.		
23.	Socialinio darbo praktikos pagrindiniai tikslai.		
24.	Socialinio darbo su individu metodo esmė, privalumai ir trūkumai.		
25.	Socialinio darbo problemos sprendimo procesas.		
26.	Kontakto su klientu / -ais užmezgimas.		
27.	Kliento / -ų situacijos analizė ir vertinimas.		
28.	Intervencija. Intervencijos planavimas.		
29.	Stebėjimas, vertinimas ir užbaigimas.		
30.	Esminiai socialinės pagalbos teikimo principai.		
31.	Etiniai bendravimo su klientu principai.		
32.	Stebėjimas, savistaba. Pokalbis. Apklausos metodai. Anketavimas. Testai. Interviu. Sociometriniai tyrimo metodai. Genograma, ekožemėlapis. Eksperimentas. Etnografinis tyrimas. Semantinis diferencialas. Socialinio tinklo metodas.		

Eil. Nr.	Temos	Jūsų atitinkama patirtis	Mokymosi pagrindimas / įrodymas
33.	Interviu kaip vienas svarbiausių darbo su individu proceso įrankių: interviu rūšys, pasirengimas interviu, interviu etapai.		
34.	Socialinio darbo interviu ypatumai.		
35.	Klausimas ir klausymasis.		
36.	Nežodinė kalba		
37.	Pasirengimas interviu. Interviu pradžia. Įvertinimas ir interviu planavimas. Interviu vedimas ir baigimas.		
38.	Interviu su specifinėmis klientų grupėmis (vaikais, paaugliais, senais žmonėmis, agresyviais, manipuliuojančiais ir nemotyvuotais klientais), tarpkultūrinio interviu ypatumai		

3 pratimas. Įvertinkite savo žinias ir įgūdžius, taikydami 10 balų vertinimo sistemą.

Eil. Nr.	Temos	Žinių ir įgūdžių vertinimas 1-4 blogai, 5 silpnai, 6 patenkinamai, 7 vidutiniškai, 8 gerai, 9 labai gerai, 10 puikiai	Vertinimo pagrindimas (pateikite įrodymą, kur ir kaip įgijote žinių, įgūdžių, gebėjimų ir /ar kompetenciją (-ų))
1.	Išmanau socialinio darbo metodus ir taikau bendrąjį socialinio darbo požiūrį, akcentuodamas sistemų perspektyvą.		
2.	Žinau socialinio darbo su individu ir šeima metodų teorinius pagrindus		
3.	Žinau socialinio darbo su atveju (individu, šeima) problemos sprendimo etapus ir jų ypatumus.		
4.	Gebu taikyti socialinio darbo su individu ir šeima metodus praktikoje		
5.	Gebu konsultuoti ir vesti interviu su klientu		
6.	Gebu analizuoti, vertinti ir pritaikyti kliento situacijai tinkamą socialinio darbo metodą		
7.	Gebu planuoti intervenciją		
8.	Gebu stiprinti klientų (individu ir / ar šeimos) prisitaikymo prie aplinkos gebėjimus ir padėdu atkurti ir stiprinti socialinius ryšius bei gerinti socialinio funkcionavimo sąlygas.		
9.	Gebu kvalifikuotai teikti socialines paslaugas individams ir šeimoms.		

Eil. Nr.	Temos	Žinių ir įgūdžių vertinimas 1–4 blogai, 5 silpnai, 6 patenkinamai, 7 vidutiniškai, 8 gerai, 9 labai gerai, 10 puikiai	Vertinimo pagrindimas (pateikite įrodymą, kur ir kaip įgijote žinių, įgūdžių, gebėjimų ir /ar kompetenciją (-ų))
10.	Gebu priimti savarankiškus ir atsakingus sprendimus praktinėje veikloje su individu ir šeima vadovaudamasis socialinio darbo žiniomis, vertybėmis ir įgūdžiais.		
11.	Išmanau socialinio darbo metodus ir taikau bendrąjį socialinio darbo požiūrį, akcentuodamas sistemų perspektyvą.		
12.	Žinau socialinio darbo su individu ir šeima metodų teorinius pagrindus		
13.	Žinau socialinio darbo su atveju (individu, šeima) problemos sprendimo etapus ir jų ypatumus.		
14.	Gebu taikyti socialinio darbo su individu ir šeima metodus praktikoje.		
15.	Gebu konsultuoti ir vesti interviu su klientu.		
16.	Gebu analizuoti, vertinti ir pritaikyti kliento situacijai tinkamą socialinio darbo metodą.		
17.	Gebu planuoti intervenciją.		
18.	Gebu stiprinti klientų (individualo ir / ar šeimos) prisitaikymą prie aplinkos, padedu atkurti ir stiprinti socialinius ryšius bei gerinti socialinio funkcionavimo sąlygas.		

III. MOKYMO SI SAVAIMINIU BŪDU PAGRINDIMAS**4 pratimas.** Aprašykite savaiminiu būdu įgytas žinias ir jų šaltinius.

Šaltinis	Įgytos žinios	Žinios, atitinkančios Socialinio darbo metodikos (bendrosios dalies) temą / as

Jančaitytė, R.

Ja319 NEFORMALIUOJU IR SAVAIMINIU BŪDU ĮGYTŲ SOCIALINIO DARBO PASIEKIMŲ VERTINIMO METODIKA. (Bakalauro studijų programos studijų dalykas Socialinio darbo metodika (bendroji dalis). Metodinė priemonė. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2012. 80 p. ISBN 978-9955-19-472-9

Neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų pasiekimų vertinimo metodika skirta išanalizuoti pasiekimus, įgytus mokantis neformaliuoju ir savaiminiu būdu, juos įvertinti, suteikiant kreditus už kompetencijas, numatytas Socialinių mokslų srities socialinio darbo kryptyje (pagal studijų dalyko „Socialinio darbo metodika (bendroji dalis)“ programą). Metodikos tikslas – atsižvelgiant į besimokančios visuomenės ir nuolat besikeičiančios darbo rinkos keliamus naujus iššūkius universitetams, pateikti uždavinius, kuriuos turi atlikti vertintojas, analizuodamas suaugusiųjų, turinčių neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų Socialinio darbo srityje ir norinčių tokio pobūdžio mokymosi pasiekimus formalizuoti (t.y. siekti akademinų kreditų universitete), naudojant elektroninį aplanką. Metodikoje pateikiamos dalyko temos ir kontroliniai klausimai, aprašomi vertinimo metodai ir kriterijai, kuriais remiantis vertinamos kandidatų teorinės žinios ir praktiniai gebėjimai, pateikiamas pavyzdinis neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų aplankas kandidatui su išplėstinio CV ir refleksijos pavyzdžiu bei kt. priedai.

UDK 364(073)

Raminta Jančaitytė

**NEFORMALIUOJU IR SAVAIMINIU BŪDU ĮGYTŲ
SOCIALINIO DARBO PASIEKIMŲ VERTINIMO METODIKA**

(Bakalauro studijų programos studijų dalykas
Socialinio darbo metodika (bendroji dalis)

Redagavo Nijolė Žuvininkaitė
Maketavo Romanas Tumėnas

SL 585. 2012 10 15. 2,24 leidyb. apsk. l.
Tiražas 69 egz. Užsakymas 17 480
Išleido Mykolo Romerio universitetas
Ateities g. 20, Vilnius
Puslapis internete www.mruni.eu
El. paštas leidyba@mruni.eu
Parengė spaudai UAB „Baltijos kopija“
Kareivių g. 13B, Vilnius
Puslapis internete www.kopija.lt
El. paštas info@kopija.lt
Spausdino UAB „Vitaie Litera“
Kurpių g. 5–3, Kaunas
Puslapis internete www.bpg.lt
El. paštas info@bpg.lt